

**Spojená škola,
Jána Vojtaššáka 13, Žilina**

Školský poriadok

pre organizačnú zložku Materská škola

Názov a sídlo organizácie	Materská škola, Jána Vojtaššáka 13, Žilina
IČO	55634737
Číslo vnútorného predpisu	002/2025
Vypracovali:	Mgr. Zuzana Karkošáková
Schválil:	PaedDr. Júlia Mankovičová
Dátum vytvorenia predpisu:	3. 2. 2025
Účinnosť predpisu:	1. 3. 2025
Počet príloh:	7
Ruší predpis:	Školský poriadok z 4. 9. 2023
Umiestnenie predpisu:	Riaditeľ školy, web
Prerokovaný v pedagogickej rade:	22. 1. 2025
Prerokovaný v rade školy:	28. 2. 2025
Riaditeľka školy:	PaedDr. Júlia Mankovičová
Zástupkyňa pre MŠ:	Mgr. Zuzana Karkošáková
Predseda Rady školy:	Mgr. Martina Michalcová

Obsah:

Časť I.

Všeobecné ustanovenia

Časť II.

Článok 1 Prijímanie na predprimárne vzdelávanie, predprimárne vzdelanie

Článok 2 Práva a povinnosti detí a ich zákonných zástupcov v materskej škole, pravidlá vzájomných vzťahov s pedagogickými a ďalšími zamestnancami materskej školy

Článok 3 Prevádzka a vnútorný režim materskej školy

Článok 4 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a ich ochrany pred sociálno – patologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím.

Článok 5 Podmienky zaobchádzania s majetkom materskej školy

Časť III.

Záverečné ustanovenia

Prílohy:

Príloha 1 Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní

Príloha 2 Osobitné bezpečnostné opatrenia v školskej kuchynke

Príloha 3 Osobitné opatrenia v odbornej učebni pre TŠV a ZTV

Príloha 4 Osobitné opatrenia pre terapeutické miestnosti (č. d. 50, 50a, 50b, 51)

Príloha 5 Osobitné opatrenia pri práci v dielni

Príloha 6 Poriadok detského ihriska

Príloha 7 Smernica o postupe pri prevencii, vzniku a riešení krízovej udalosti na škole

Časť I.
Všeobecné ustanovenia

Školský poriadok materskej školy vydáva riaditeľka materskej školy Jána Vojtaššáka 13, Žilina, v zmysle § 153 zákona č. 245/2008 Z.z o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov / ďalej len školský zákon /.

Časť II.

Článok 1

Prijímanie na predprimárne vzdelávanie, predprimárne vzdelanie

Na predprimárne vzdelávanie v materskej škole sa prijíma dieťa od troch rokov veku. Na predprimárne vzdelávanie sa prednostne prijíma dieťa, pre ktoré je plnenie predprimárneho vzdelávania povinné.

V materskej škole je prednostne prijímané:

- dieťa so zdravotným znevýhodnením: dieťa s mentálnym postihnutím, dieťa s autizmom alebo s ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami, ktoré dosiahne 5 rokov do 31. augusta (povinné plnenie predprimárneho vzdelávania - školský zákon 245/2008 § 28a (1),
- dieťa so zdravotným znevýhodnením: dieťa s mentálnym postihnutím, dieťa s autizmom alebo s ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s pokračovaním plnenia povinného predprimárneho vzdelávania - školský zákon 245/2008 § 28a (3),
- dieťa so zdravotným znevýhodnením: dieťa s mentálnym postihnutím, dieťa s autizmom alebo s ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami.

Dieťa je prijímané na poldennú alebo celodennú výchovu a vzdelávanie podľa individuálnych schopností vyplývajúcich z jeho zdravotného znevýhodnenia.

Adaptačné obdobie (v rozsahu 3 mesiacov): dieťa počas adaptačného obdobia navštevuje materskú školu postupne na jednu hodinu, dve a najviac štyri hodiny. Harmonogram pobytu dieťaťa počas adaptačného pobytu je vypracovaný triednou učiteľkou jednotlivo v triedach. Ak sa dieťa zadaptuje v materskej škole, môže dieťa po dohode zákonného zástupcu s riaditeľkou školy pravidelne navštevovať materskú školu v dohodnutom čase. Adaptačný pobyt sa primerane predlžuje podľa individuálnych schopností a možností dieťaťa so zdravotným postihnutím.

Diagnostický pobyt : dieťa môže byť prijaté na diagnostický pobyt v materskej škole na jeden kalendárny rok. Po skončení diagnostického pobytu a prehodnotení odborníkmi CPP bude dieťa prijaté, alebo diagnostickým pobytom dochádzka dieťaťa ukončená.

Do materskej školy **sa prijímajú deti** na základe písomnej/elektronickej žiadosti o prijatie dieťaťa na predprimárne vzdelávanie. Dostupná je elektronická prihláška na webovom sídle školy.

Dokumenty potrebné k prijatiu dieťaťa:

- žiadosť o prijatie na predprimárne vzdelávanie,
- potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti dieťaťa od všeobecného lekára pre deti a dorast vrátane údajov o povinnom očkovaní,
 - odporúčanie od všeobecného lekára pre deti a dorast,
- súhlas so spracovaním osobných údajov k žiadosti o prijatie (na stiahnutie na webovej stránke školy),
- správa zo špeciálnopedagogického vyšetrenia (diagnostického vyšetrenia) s vyjadrením príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie (CPP),
- správa zo psychologického vyšetrenia.

deti sa prijímajú k začiatku školského roka alebo v priebehu školského roka, pokiaľ je voľná kapacita predškolského zariadenia. O prijatí dieťaťa do materskej školy rozhoduje riaditeľka školy podľa § 5 ods. 14 písm. a) zákona č. 596/2003 o štátnej správe v školstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Prijímanie detí je možné aj **prestupom** podľa § 28d ods. 1 a 2 školského zákona. V priebehu predprimárneho vzdelávania môže dieťa na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia prestúpiť do inej materskej školy. O prestupe dieťaťa rozhoduje rozhodnutím o prijatí dieťaťa prestupom riaditeľka materskej školy, do ktorej požiadal o prijatie dieťaťa prestupom zákonný zástupca alebo zástupca zariadenia. Rozhodnutie o prijatí dieťaťa prestupom nie je rozhodnutím o prijatí dieťaťa.

Žiadosť na predprimárne vzdelávanie sa podáva v čase od 1. mája do 31. mája. Riaditeľka materskej školy po dohode so zriaďovateľom určí konkrétne miesto a konkrétny termín podávania žiadostí pre nasledujúci školský rok. Riaditeľka materskej školy určí ostatné podmienky prijímania po dohode so zriaďovateľom a zverejní ich na verejne prístupnom mieste a na webovom sídle materskej školy.

Riaditeľka materskej školy môže vydať Rozhodnutie o **prerušení dochádzky** dieťaťa do materskej školy podľa § 5 ods. 14 písm. c) zákona č. 596/2003 Z. z. :

- bez predchádzajúcej žiadosti zákonného zástupcu, ak na to budú existovať dôvody, aj v čase pred uplynutím diagnostického pobytu dieťaťa alebo
- na základe žiadosti zákonného zástupcu, ak pôjde o zdravotné dôvody, zníženú adaptačnú schopnosť, rodinné dôvody alebo iné dôvody zo strany zákonného zástupcu. Zákonný zástupca má v dostatočnom časovom predstihu pred uplynutím termínu, dokiaľ má jeho dieťa prerušenú dochádzku, napr.: najneskôr dva týždne pred uplynutím času písomne oznámiť riaditeľke materskej školy, či jeho dieťa bude po uplynutí tohto

času pokračovať v predprimárnom vzdelávaní v materskej škole.

V priebehu predprimárneho vzdelávania sa umožňuje **zanechanie vzdelávania**, ak nejde o povinné predprimárne vzdelávanie. Ak sa zákonný zástupca rozhodne, že jeho dieťa zanechá predprimárne vzdelávanie, musí túto skutočnosť oznámiť písomne riaditeľke materskej školy. Dieťa prestáva byť dieťaťom materskej školy dňom, ktorý nasleduje po dni, keď riaditeľke materskej školy bolo doručené oznámenie o zanechaní vzdelávania, alebo dňom uvedeným v oznámení o zanechaní vzdelávania, najskôr však dňom, ktorý nasleduje po dni, keď bolo doručené. Ak zákonný zástupca alebo zástupca zariadenia neoznámí riaditeľke materskej školy zanechanie vzdelávania a dieťa sa neospravedlnene nezúčastňuje na výchovno-vzdelávacom procese, uplynutím 30. dňa od jeho poslednej účasti na výchovno-vzdelávacom procese prestáva byť dieťaťom príslušnej materskej školy.

Riaditeľka školy môže rozhodnúť **o predčasnom skončení predprimárneho vzdelávania**, ak nejde o povinné predprimárne vzdelávanie. Riaditeľka vydá rozhodnutie po predchádzajúcom písomnom upozorení zákonného zástupcu, ak:

- a. dieťa sústavne alebo závažným spôsobom porušuje školský poriadok,
- b. zákonný zástupca dieťaťa alebo zástupca zariadenia nedodržiava alebo opakovane porušuje podmienky predprimárneho vzdelávania svojho dieťaťa určené školským poriadkom,
- c. zákonný zástupca neposkytne materskej škole pravdivé informácie o zdravotnej spôsobilosti svojho dieťaťa, jeho zdravotných problémoch alebo iných závažných skutočnostiach, ktoré majú vplyv na priebeh výchovy a vzdelávania jeho dieťaťa a ostatných detí zúčastňujúcich sa na predprimárnom vzdelávaní,
- d. zákonný zástupca dieťaťa alebo zástupca zariadenia neinformuje materskú školu o zmene zdravotnej spôsobilosti dieťaťa, jeho zdravotných problémoch alebo iných závažných skutočnostiach, ktoré majú vplyv na priebeh výchovy a vzdelávania dieťaťa a ostatných detí zúčastňujúcich sa na predprimárnom vzdelávaní,
- e. predčasné skončenie predprimárneho vzdelávania odporučí všeobecný lekár pre deti a dorast alebo lekár špecializáciou v inom špecializačnom odbore ako všeobecné lekárstvo alebo zubný lekár,
- f. predčasné skončenie predprimárneho vzdelávania odporučí príslušné zariadenie poradenstva,
- g. zákonný zástupca v stanovenom termíne neuhrádza platbu príspevku na čiastočnú úhradu nákladov za pobyt dieťaťa v materskej škole.

Poplatok na čiastočnú úhradu nákladov v materskej škole:

Za pobyt v materskej škole prispieva zákonný zástupca na čiastočnú úhradu nákladov stanovenú výšku mesačného príspevku na základe rozhodnutia riaditeľky školy na príslušný školský rok. Zákonný zástupca je povinný uhradiť poplatky **mesačne do 10. dňa v mesiaci**, ktorý predchádza mesiacu, za ktorý má byť poplatok uhradený. Poplatok hradia bankovým prevodom alebo poštovou poukážkou.

Príspevok v materskej škole sa neuhrádza za dieťa:

- ktoré plní povinné predprimárne vzdelávanie,
- ak zákonný zástupca dieťaťa predloží riaditeľke materskej školy doklad o tom, že je poberateľom dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi,
- ktoré je umiestnené v zariadení na základe rozhodnutia súdu.

Z dôvodu neuhradenia príspevkov na čiastočnú úhradu nákladov v materskej škole a školskej jedálni môže riaditeľka po predchádzajúcom upozornení zákonného zástupcu rozhodnúť aj **o predčasnom ukončení predprimárneho vzdelávania** v súlade s § 5 ods. 14 písm. g) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Článok 2

Práva a povinnosti detí a ich zákonných zástupcov v materskej škole, pravidlá vzájomných vzťahov s pedagogickými a ďalšími zamestnancami materskej školy

Dieťa má právo na:

- rovnoprávny prístup ku vzdelávaniu,
- bezplatné vzdelávanie v materskej škole rok pred plnením povinnej školskej dochádzky (povinné predprimárne vzdelávanie),
- vzdelanie v štátnom jazyku a materinskom jazyku v rozsahu ustanovenom týmto zákonom,
- úctu k jeho vierovyznaniu, svetonázoru, národnostnej a etnickej príslušnosti,
- poskytovanie poradenstva a služieb spojených s výchovou a vzdelávaním,
- výchovu a vzdelávanie v bezpečnom a hygienicky vyhovujúcom prostredí,
- organizáciu výchovy a vzdelávania primeranú jeho veku, schopnostiam, záujmom,

- zdravotnému stavu a v súlade so zásadami psychohygieny,
- úctu k svojej osobe a na zabezpečenie ochrany proti fyzickému, psychickému a sexuálnemu násiliu,
 - na výchovu a vzdelávanie s využitím špecifických foriem a metód, ktoré zodpovedajú jeho potrebám, a na vytvorenie nevyhnutných podmienok, ktoré túto výchovu vzdelávanie umožňujú,
 - má právo používať pri výchove a vzdelávaní špeciálne edukačné publikácie, multimediálne pomôcky a špeciálne kompenzačné pomôcky; deťom s narušenou komunikačnou schopnosťou sa zabezpečuje právo na výchovu a vzdelávanie prostredníctvom náhradných spôsobov dorozumievania.

Dieťa je povinné:

- neobmedzovať svojim konaním práva ostatných osôb zúčastňujúcich sa na výchove a vzdelávaní,
- dodržiavať školský poriadok školy a ďalšie vnútorné predpisy školy alebo školského zariadenia,
- chrániť pred poškodením majetok školy alebo školského zariadenia a majetok, ktorý škola alebo školské zariadenie využíva na výchovu a vzdelávanie,
- pravidelne sa zúčastňovať na výchove a vzdelávaní a riadne sa vzdelávať, ak tento zákon neustanovuje inak,
- konať tak, aby neohrozovalo svoje zdravie a bezpečnosť, ako je zdravie a bezpečnosť ďalších osôb zúčastňujúcich sa na výchove a vzdelávaní,
- ctiť si ľudskú dôstojnosť svojich spolu a zamestnancov školy alebo školského zariadenia,
- rešpektovať pokyny zamestnancov školy alebo školského zariadenia, ktoré sú v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, vnútornými predpismi školy a dobrými mravmi.

Zákonný zástupca dieťaťa má právo:

- žiadať, aby sa v rámci výchovy a vzdelávania v materskej škole poskytovali deťom informácie a vedomosti vecne a mnohostranne v súlade so súčasným poznaním sveta a v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania podľa školského zákona,
- oboznámiť sa so vzdelávacím programom školy a školským poriadkom,
- byť informovaný o výchovno – vzdelávacích výsledkoch svojho dieťaťa,
- na poskytnutie poradenských služieb vo výchove a vzdelávaní svojho dieťaťa,
- vyjadrovať sa k vzdelávaciemu programu materskej školy prostredníctvom orgánov

samosprávy.

Zákonný zástupca dieťaťa je povinný:

- dodržiavať podmienky výchovno – vzdelávacej činnosti svojho dieťaťa určené školským poriadkom,
- dbať na sociálne a kultúrne zázemie dieťaťa a rešpektovať jeho špeciálne výchovno – vzdelávacie potreby,
- informovať materskú školu o zmene zdravotnej spôsobilosti jeho dieťaťa, jeho zdravotných problémoch alebo iných závažných skutočnostiach, ktoré by mohli mať vplyv na priebeh výchovy a vzdelávania,
- ak je neprítomnosť dieťaťa v materskej škole dlhšia ako 30 po sebe nasledujúcich dní, je zákonný zástupca povinný riaditeľke oznámiť dôvod neprítomnosti písomne a po opätovnom nástupe predložiť vyhlásenie o bezinfekčnosti prostredia (liečebné a rehabilitačné pobyty, kúpeľná liečba),
- rešpektovať, že v čase od odovzdania dieťaťa službu konajúcej učiteľke až po prevzatie dieťaťa zákonným zástupcom (alebo ním splnomocnenou osobou) sa komunikácia s dieťaťom uskutočňuje len prostredníctvom príslušnej učiteľky, alebo riaditeľky materskej školy,
- rešpektovať, že počas pobytu v materskej škole **dieťa nesmie používať mobilné elektronické zariadenia**, prostredníctvom ktorých dochádza k prenosu údajov tretím osobám bez súhlasu osôb o ktorých sa údaje prenášajú (pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov aj nepedagogických zamestnancov materskej školy a detí prijatých do materskej školy),
- zákonný zástupca je povinný všetky veci súvisiace s poskytovaním predprimárneho vzdelávania jeho dieťaťa **riešiť interne**, v materskej škole s učiteľkami, ktoré pracujú v triede, v ktorej je zaradené jeho dieťaťo podľa potreby s riaditeľkou,
- zákonný zástupca je povinný zdržať sa znevažujúcich vyjadrení, statusov a komentárov na sociálnych sieťach týkajúcich sa pedagogickej činnosti materskej školy a riadenia materskej školy.

Materská škola bude:

- počas konania o rozvode a úprave výkonu rodičovských práv a povinností **dbať o riadne napĺňanie rodičovských práv a povinností až do rozhodnutia súdu**, tak ako to bolo do podania návrhu na rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k dieťaťu (napr. každý rodič má právo priviesť dieťa do materskej školy aj ho z nej vyzdvihnúť),

- **zachovávať neutralitu** počas prebiehajúceho konania o úprave výkonu rodičovských práv a povinností vo svojich postojoch a vyjadreniach týkajúcich sa dieťaťa a že v prípade potreby poskytne nezájaté, vecné a objektívne stanovisko len súdu, ak si ho od materskej školy písomne vyžiada. Obsah tohto písomného stanoviska neposkytne žiadnemu z dotknutých zákonných zástupcov (na žiadosť ani jedného zákonného zástupcu pedagogickí zamestnanci neposkytnú hodnotiace stanovisko),
- **rešpektovať**, v prípade narušených vzťahov medzi zákonnými zástupcami, len **rozhodnutie súdu** alebo minimálne **predbežné rozhodnutie súdu**, ktorého zmyslom je dočasná úprava pomerov zákonných zástupcov vo vzťahu k starostlivosti o dieťa (materská škola bude rešpektovať to, že vykonateľnosť uznesenia o nariadení predbežného opatrenia nie je viazaná na jeho právoplatnosť, pretože toto uznesenie sa stáva právoplatné jeho doručením a márnym uplynutím lehoty na podanie odvolania (materská škola pritom rešpektuje skutočnosť, že aj napriek nariadeniu predbežného opatrenia rodičovské práva a povinnosti zostávajú zachované),
- v prípade **zverenia dieťaťa právoplatným rozhodnutím súdu do osobnej starostlivosti len jednému zo zákonných zástupcov**, ktorý zastupuje dieťa v bežných veciach, **materská škola bude riešiť všetky záležitosti týkajúce sa dieťaťa výhradne so zákonným zástupcom, ktorý má dieťa v bežných veciach zastupovať**,
- **riešiť situácie**, ak zákonní zástupcovia budú svojimi vyjadreniami, statusmi a komentármi na sociálnych sieťach znevažovať pedagogickú činnosť materskej školy, riadenie materskej školy a poškodzovať dobré meno materskej školy na verejnosti.

Výkon práv a povinností vyplývajúcich zo školského zákona **musí byť v súlade s dobrými mravmi** a **nikto nesmie** tieto práva a povinnosti zneužívať **na škodu druhého dieťaťa**, pretože v súlade s par 145 ods. 1 školského zákona sa práva ustanovené školským zákonom zaručujú rovnako všetkým deťom v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania vo vzdelávaní ustanovenou zákonom č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov.

Článok 3

Prevádzka a vnútorný režim materskej školy

Materská škola je v prevádzke v pracovných dňoch od **07,00 do 15,30 hod.** Celodenná

prevádzka je upravovaná v danom školskom roku na základe podmienok v závislosti individuálnych schopností detí vyplývajúcich z ich zdravotného znevýhodnenia a možnosti personálneho zabezpečenia.

Riaditeľka materskej školy : **PaedDr. Júlia Mankovičová**

Konzultačné hodiny : streda v čase od 14, 00 hod. do 15, 00 hod.

Zástupkyňa materskej školy : **Mgr. Zuzana Karkošiová**

Konzultačné hodiny : streda v čase od 13:00 hod. do 14:00 hod.

Vedúca školskej jedálne : **Helena Rumanová**

Konzultačné hodiny: pondelok – piatok v čase od 07:30 hod. do 08:30 hod.

1. Organizácia a prevádzka v čase školských prázdnin

Počas mesiacov júl a august prevádzka materskej školy alebo obmedzenie materskej školy sa oznamuje dva mesiace vopred. Prerušenie prevádzky materskej školy podľa § 150 a školského zákona a § 1 ods. 4 vyhlášky o materskej škole. Informácia o dočasnom prerušení prevádzky materskej školy alebo jej obmedzení sa zverejňuje bez zbytočného odkladu na mieste dostupnom zákonným zástupcom a na webovom sídle materskej školy. Prevádzka sa prerušuje nepretržite najmenej na tri týždne. V tomto období vykonávajú prevádzkové zamestnankyne veľké upratovanie a pedagogickí zamestnanci si čerpajú dovolenku podľa plánu.

2. Forma výchovy a vzdelávania a vekové zloženie triedy detí :

- I. trieda : 3 – 6 ročné deti – denná - poldenná
- II. trieda : 3 – 6 ročné deti - denná - celodenná
- III. trieda : 3 – 6 ročné deti – denná - poldenná
- IV. trieda : 3 – 6 ročné deti – denná - poldenná

3. Prevádzka tried, schádzanie detí :

- I. trieda : 07,00 hod. – 12,00 hod.
- II. trieda : 07,00 hod. – 12,00 hod., (prípadne v druhej zmene do 15,30 hod.)
- III. trieda : 07,00 hod. – 12,00 hod.
- IV. trieda: 07,00 hod. – 12,00 hod.

4. Denný poriadok

Usporiadanie denných činností, pravidelne sa opakujúcich v konkrétnej triede je spracovaný vo forme denného poriadku. Denný poriadok je zverejnený pre zákonných zástupcov na mieste pri hlavnom vchode (nástenka) ako aj na webovom sídle školy.

5. Preberanie detí

Dieťa od zákonného zástupcu preberá učiteľka, ktorá zaň zodpovedá od jeho prevzatia, až po jeho odovzdanie učiteľke, ktorá ju striedi v práci, zákonnému zástupcovi, alebo inej splnomocnenej osobe. Zákonný zástupca privedie dieťa do materskej školy **spravidla do 07,45 hod** a prevezme ho **po 15,00 hod.** V prípade dochádzky dieťaťa v inom čase, ak je to nutné, dohodne zákonný zástupca čas jeho príchodu a spôsob stravovania tak, aby nenarušil činnosť ostatných detí.

V súlade s vyhláškou MŠVVaŠ SR č. **541/2021 Z. z.** o materskej škole môže zákonný zástupca **splnomocniť osobu/osoby na preberanie dieťaťa z materskej školy**, ktorá po prevzatí dieťaťa zodpovedá za jeho bezpečnosť.

Podľa § 4 ods. 1 vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 541/2021 o materskej škole za bezpečnosť a ochranu zdravia dieťaťa *zodpovedajú pedagogickí zamestnanci materskej školy od prevzatia dieťaťa až po jeho odovzdanie zákonnému zástupcovi alebo ním splnomocnenej osobe. Po*

prevzatí dieťaťa z materskej školy splnomocnenou osobou zodpovednosť za dieťa preberá splnomocnená osoba.

Zákonný zástupca je povinný dodržiavať stanovený pobyt dieťaťa v materskej škole, poldenného pobytu do 12, 30 hod. a celodenného pobytu do 15, 30 hod. (prípadne v dohodnutom čase individuálne zo zákonným zástupcom dieťaťa). Pri opakovanom, neodôvodnenom, oneskorenom vyzdvihnutí dieťaťa v určenú dobu z materskej školy zákonným zástupcom alebo splnomocnenou osobou, môže vedenie školy rozhodnúť o predčasnom skončení vzdelávania.

V prípade, ak materská škola bude mať podozrenie, že zákonný zástupca **opakovane preberá dieťa pod vplyvom alkoholu alebo iných omamných látok**, alebo ak sa u dieťaťa prejavia zmeny, usvedčujúce zanedbávaniu riadnej starostlivosti, bude materská škola po predchádzajúcom písomnom upozornení zákonného zástupcu, v rámci všeobecnej oznamovacej povinnosti vyplývajúcej zo zákona č. 305/2005 Z.z. § 7 ods. 1 informovať o tejto skutočnosti príslušný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

V prípade, ak zákonný zástupca **opakovanie nevyzdvihne svoje dieťa** z materskej školy do času ukončenia prevádzky materskej školy, materská škola bude kontaktovať postupne všetky osoby, ktoré majú splnomocnenie na prevzatie dieťaťa. Ak ani žiadna z poverených osôb neprevezme dieťa, bude **materská škola kontaktovať príslušné okresné riaditeľstvo policajného zboru**.

Všetky osoby, ktoré zákonný zástupca splnomocní na preberanie dieťaťa z materskej školy, musia byť uvedené v splnomocnení, ktoré platí vždy v príslušnom školskom roku.

6. Ospravedlňovanie neprítomnosti dieťaťa

V súlade s § 144 ods. 10 až 14 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ak neprítomnosť dieťaťa, ktoré plní povinné predprimárne vzdelávanie, z dôvodu ochorenia trvá najviac **7 po sebe nasledujúcich vyučovacích dní a súhrnne počas mesiaca najviac 14 vyučovacích dní**,

neprítomnosť ospravedlňuje zákonný zástupca alebo zástupca zariadenia bez predloženia potvrdenia od lekára. Ak neprítomnosť takého dieťaťa z dôvodu ochorenia trvá **viac ako 7 po sebe nasledujúcich vyučovacích dní alebo súhrnne počas mesiaca viac ako 14 vyučovacích dní**, vyžaduje sa aj predloženie **potvrdenia od lekára**.

V čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu môže zákonný zástupca alebo zástupca zariadenia ospravedlniť neprítomnosť z dôvodu ochorenia bez lekárskeho potvrdenia aj v trvaní viac dní ako podľa druhej vety alebo tretej vety; počet dní určí ministerstvo školstva.

Ak dieťa je nie prítomné v materskej škole 5 a viac dní a nie je choré (trávi čas napr. so starými rodičmi, na dovolenke s rodičmi a pod.) pri návrate dieťaťa do materskej školy **zákonný zástupca predkladá vyhlásenie o bezinfekčnosti dieťaťa** (ktoré nesmie byť staršie ako jeden deň) podľa § 24 ods. 8 zákona č. 355/2007. Vyhlásenie o bezinfekčnosti predkladá zákonný zástupca aj pri prvom nástupe dieťaťa do materskej školy.

Ospravedlnenie neprítomnosti dieťaťa plniace si povinné predprimárne vzdelávanie, dieťaťa pokračujúce v plnení povinného predprimárneho vzdelávania bude evidované v slovníku, v jednotlivých triedach, kde triedne učiteľky zaznačia neprítomnosť dieťaťa (dôvod). Ak neprítomnosť trvá dlhšie z dôvodu ochorenia (tak ako je uvedené vyššie) predkladajú potvrdenie od lekára (eviduje sa v slovníku).

Pokiaľ je predpokladaná neprítomnosť dieťaťa dlhšia ako 5 dní, rodič je povinný o tejto skutočnosti informovať zástupkyňu riaditeľky školy alebo triednu učiteľku (telefonickým kontaktom, prostredníctvom edupage) a pokiaľ je **neprítomnosť dlhšia ako 30 po sebe nasledujúcich kalendárnych dní**, rodič je povinný oznámiť danú skutočnosť riaditeľke školy aj písomne a to podaním žiadosti o prerušenie dochádzky dieťaťa do materskej školy, pričom rodič uvedie dôvod neprítomnosti (liečenie, hospitalizácia, zdravotné problémy...). Zákonný zástupca predkladá aj lekárske potvrdenie. V takom prípade rodič neuhrádza ani poplatky za čiastočnú úhradu nákladov za pobyt v materskej škole za daný kalendárny mesiac.

Zanedbávanie riadneho plnenia povinného predprimárneho vzdelávania

Ak zákonný zástupca nedbá o riadne plnenie povinného predprimárneho vzdelávania, riaditeľka materskej školy má podľa § 5 ods. 15 zákona č. 596/2003 Z. z. povinnosť oznámiť túto skutočnosť obci (v ktorej má dieťa trvalý pobyt) a úradu práce, sociálnych vecí a rodiny podľa miesta trvalého pobytu zákonného zástupcu vrátane uvedenia konkrétneho prípadu, kedy zákonný zástupca zanedbal riadne plnenie povinného predprimárneho vzdelávania. Zanedbávanie riadneho plnenia povinného predprimárneho vzdelávania vecne príslušný úrad práce sociálnych vecí a rodiny bude následne posudzovať podľa § 12a ods. 1 písm. a) zákona č. 600/2003 Z. z. určením osobitného príjemcu.

7. Organizácia v šatni

Do šatne majú prístup zákonní zástupcovia a splnomocnené osoby v čase od 07,00 do 07,45 hod. a od 15,00 do 15,30 hod. Pri prezliekaní o odkladaní vecí do skrinky vedú rodičia v spolupráci s učiteľkami deti k samostatnosti a poriadkumilovnosti. Za poriadok a estetickú úpravu v šatni zodpovedajú učiteľky, za hygienu určený prevádzkový zamestnanec. Odporúča sa priniesť dieťaťu pohodlné oblečenie na prezlečenie, na prezutie ortopedické sandále.

8. Organizácia v umyvárni

V zariadení sa používajú uteráky, jednorazové papierové utierky a bezdotykové mydlá. Za pranie a pravidelnú výmenu uterákov zodpovedá zákonný zástupca dieťaťa (detský uterák sa odovzdáva zákonnému zástupcovi vždy v piatok, prinesie ho vždy pondelok). Za dopĺňanie jednorazových papierových utierok a bezdotykového mydla, suchú podlahu zodpovedá prevádzková zamestnankyňa. deti sa v umyvárni zdržujú len za prítomnosti učiteľky, ktorá ich učí základným hygienickým návykom a sebaobsluhu. Za celkovú organizáciu pobytu detí v umyvárni, uzatvorenie vody, spláchnutie WC a dodržanie hygienických, zdravotných a bezpečnostných predpisov zodpovedá učiteľka príslušnej triedy a prevádzková zamestnankyňa.

9. Organizácia pri stravovaní, poskytovanie stravovania

Za kvalitu a predpísané množstvo stravy, hygienu a kultúru stravovania zodpovedá vedúca školskej jedálne. Zabezpečuje tiež zisťovanie počtu stravníkov a pitný režim. Za organizáciu a výchovno – vzdelávaciu činnosť pri jedle zodpovedá učiteľka. Vedie deti k osvojeniu si základných návykov kultúrneho stravovania, uplatňuje individuálny prístup k deťom. Počas jedla nenásilne deti usmerňuje, podľa želania rodičov deti prikrmuje. Nenúti ich jesť. deti 3 – 5 ročné používajú pri jedle lyžičku, 5 – 6 ročné lyžičku a vidličku. Ak dieťa musí mať z objektívnych zdravotných dôvodov vylúčené zo stravy určité potraviny, je zákonný zástupca povinný podať u vedúcej školskej jedálne **žiadosť o výnimku** v stravovaní dieťaťa. K žiadosti, ktorá musí obsahovať osobné údaje o dieťati, príkladá doklad od lekára špecialistu.

Časový harmonogram podávania jedla v jedálni :

09,00 – 09,30 hod. - Činnosti zabezpečujúce životosprávu (osobná hygiena, stravovanie, stolovanie -**desiata**)

11,20 – 12,00 hod. - Činnosti zabezpečujúce životosprávu (osobná hygiena, stravovanie, stolovanie - **obed**)

14,00 – 14,40 hod. - Činnosti zabezpečujúce životosprávu (osobná hygiena, stravovanie, stolovanie - **olovrant**)

Neprítomnosť dieťaťa a odhlásenie zo stravy oznámi zákonný zástupca vždy deň vopred, najneskôr **do 14,00 hod.** osobne v kancelárii vedúcej školskej jedálne alebo u pani kuchárky, prípadne telefonicky na uvedené kontakty alebo prostredníctvom edupage. Za neodobratú a včas neodhlásenú stravu sa finančná ani vecná náhrada neposkytuje. V prvý deň ochorenia má dieťa nárok na odobratie obeda, ktorú mu pani kuchárka vydá v jednorázovom obale. V ostatné dni je povinnosťou sa odhlásiť zo stravovania a stravníkovi nevzniká nárok na odobratie obeda v nasledujúce dni. **Učiteľky nie sú povinné odhlasovať v školskej jedálni dieťa zo stravy, je to povinnosť zákonného zástupcu.**

Pobyt detí vonku

Pobyt vonku obsahuje pohybové aktivity detí, v rámci školského dvora, alebo vychádzky. Uskutočňuje sa v každom vhodnom počasí. Výnimkou, keď sa nemusí uskutočniť, sú nepriaznivé klimatické podmienky, silný nárazový vietor, silný mráz, dážď. Pobyt vonku učiteľka premyslí a naplánuje tak, aby bol pre deti zaujímavý a prítiažlivý. Neodmysliteľnými činnosťami počas pobytu vonku sú rôzne tvorivé aktivity, pohybové hry s loptou a iné pohybové, športové a hudobno – pohybové hry, ako aj kreslenie kriedovým pastelom na betón a pod. Učiteľka venuje deťom zvýšenú pozornosť, dodržiava požiadavky bezpečnosti a ochrany zdravia v zmysle všeobecných záväzných právnych predpisov a pokynov riaditeľky školy.

10. Odpočinok

Počas odpočinku dbá učiteľka na primerané oblečenie detí. Zabezpečí pravidelné vetranie, ktoré neohrozí zdravie detí. Od odpočívajúcich detí neodchádza, individuálne pristupuje k deťom, k ich potrebám, ktoré nepociťujú potrebu spánku. Odpočinok sa **realizuje po obede, v závislosti od potrieb detí s minimálnym trvaním 30 minút každý deň.** Zvyšná časť odpočinku sa venuje pokojnejším hrám a výchovno-vzdelávacím činnostiam (čítaniu, grafomotorickým cvičeniam). Dĺžka odpočinku v triede je uvedená v dennom poriadku. Starostlivosť a manipuláciu s posteľnou bielizňou zabezpečuje poverená upratovačka. deti sa

prezliekajú na odpočinok do pyžama na určenom mieste. Pyžamá sa odovzdávajú rodičom vždy v piatok, perú si ich rodičia. V pondelok ich odovzdávajú p. učiteľkám počas ranného filtra. Posteľnú bielizeň, ktorá sa mení 1 krát za 2 týždne sa odovzdá na pranie rodičom každý druhý piatok v mesiaci.

11. Organizácia aktivít

Výlet alebo exkurzia – sa plánuje na základe plánu práce školy a informovaného súhlasu zákonného zástupcu, najviac na jeden deň s prihliadnutím na bezpečné, hygienické a fyziologické potreby detí a so zabezpečením teplého obeda. Pred uskutočnením výletu alebo exkurzie pedagogický zamestnanec poverený riaditeľkou/zástupkyňou školy organizačne zabezpečí prípravu a priebeh týchto aktivít vrátane poučenia zúčastnených osôb a detí o bezpečnosti a ochrane zdravia. Aktivity sa uskutočňujú s informovaným súhlasom zákonného zástupcu. Na výlety a exkurzie s deťmi predškolského veku sa môžu použiť aj hromadné dopravné prostriedky.

12. Úsporný režim chodu materskej školy

Z dôvodu šetrenia finančných prostriedkov v prípade nízkej dochádzky detí do materskej školy z dôvodu zvýšenej chorobnosti, hlavne v zimných mesiacoch, riaditeľka školy môže rozhodnúť o spájaní tried. Pri rozhodnutí o spájaní tried sa dbá na zabezpečenie kvalitnej edukačnej činnosti. Prevádzka materskej školy môže byť prerušená z dôvodu chrípkového obdobia, ako aj problému s dodávkou energií, vody.

Článok 4

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a ich ochrany pred sociálno – patologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím.

Materská škola je pri výchove a vzdelávaní a pri činnostiach súvisiacich s výchovou a vzdelávaním povinná:

1. Prihliadať na základné fyziologické potreby detí,

2. Vytvárať jednotné podmienky na zdravý vývin detí a na predchádzanie sociálno – patologických javov,
3. Realizovať „ranný filter“,
4. Zaisťovať bezpečnosť a ochranu zdravia detí s osobitým dôrazom na pobyt vonku a vychádzky,
5. Poskytovať nevyhnutné informácie na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí,
6. Postupovať pri preberaní dieťaťa prejavujúceho známky ochorenia podľa § 3 ods. 5 vyhlášky o materskej škole.
7. Postupovať v prípade, ak sa u dieťaťa v materskej škole počas dňa prejavia príznaky ochorenia podľa § 3 ods. 5 vyhlášky o materskej škole.
8. Viesť evidenciu školských úrazov, ktoré sa stali počas výchovno-vzdelávacej činnosti a počas aktivít a činností organizovaných školou, pri vzniku školského úrazu vyhotoviť záznam o školskom úraze. **Pri úraze, alebo záchvatom ochorenia dieťaťa zabezpečí učiteľka prvú pomoc a lekárske ošetrovanie.** O úraze a o uskutočnených opatreniach neodkladne informuje zákonného zástupcu dieťaťa.
9. Učiteľky materskej školy **nie sú oprávnené podávať deťom lieky.** Po dohode so zákonným zástupcom dieťaťa **pri záchvatových stavoch (epileptických kŕčoch)** učiteľka na triede **poskytne rýchlu zdravotnícku pomoc podaním medikamentu** (Diazepam Desitin k rektálnej aplikácii, Buccolam orálny roztok, CBD sprej) a kontaktuje zákonného zástupcu dieťaťa. Zástupkyňa materskej školy **urobí záznam o podávaní medikamentov v osobnom spise dieťaťa. So zákonným zástupcom sa spíše súhlas s podávaním medikamentu na daný školský rok.**
10. Podľa § 24 ods. 6 zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov **môže byť v materskej škole umiestnené len dieťa, ktoré :**
 - je spôsobilé na pobyt v kolektíve,
 - neprejavuje príznaky prenosného ochorenia,
 - nemá nariadené karanténne opatrenia.
11. Dieťa od zákonného zástupcu preberá učiteľka materskej školy. Učiteľka materskej školy môže odmietnuť prebrať dieťa, ak zistí, že nie je zdravotne spôsobilé na pobyt v materskej škole. Ak sa u dieťaťa v materskej škole počas dňa prejaví príznaky ochorenia, učiteľka informuje o tejto skutočnosti zákonného zástupcu a zabezpečí jeho izoláciu od ostatných detí a dozor ním povereným zamestnancom materskej školy, ktorý odovzdá dieťa zákonnému zástupcovi alebo ním splnomocnenej plnoletej osobe.

Učiteľka môže odmietnuť prevziať dieťa, ak zistí, že jeho zdravotný stav nie je vhodný na prijatie do materskej školy.

12. Vychádzka v jednej triede sa uskutočňuje za prítomnosti dvoch zamestnancov.
13. Na výletoch a exkurziách zabezpečí zástupkyňa školy dvoch pedagogických zamestnancov a jednu poverenú plnoletú osobu na jednu triedu s počtom detí podľa školského zákona.
14. Elektrické spotrebiče, vypínače, zásuvky a elektrické vedenie musí byť zabezpečené proti možnosti použitia deťmi.

Článok 5

Podmienky zaobchádzania s majetkom materskej školy

Pri každom svojvoľnom poškodení alebo zničení majetku školy sa bude požadovať úhrada od zákonného zástupcu dieťaťa, ktoré poškodenie spôsobilo. Vzťahuje sa to aj na splnomocnenú osobu, ktorá prichádza do materskej školy pre dieťa.

Pokiaľ škoda vznikla nedostatočným dozorom učiteľky nad dieťaťom, náhrada sa od zákonného zástupcu nebude požadovať.

Vchod do materskej školy je zaistený zámkami, elektronickým vrátnikom. Kľúče od vchodu má poverená zamestnankyňa, ktorá ráno odomyká a večer zamyká a kóduje celý objekt školy elektronicky – čipom.

V budove materskej školy je bez sprievodu zamestnanca akýkoľvek **pohyb cudzej osoby zakázaný**. Zákonní zástupcovia ako aj splnomocnené osoby na preberanie dieťaťa sa oboznámia so zásadami bezpečného správania sa v priestoroch školy, čo potvrdia svojím podpisom v každej triede materskej školy.

Za vetranie miestností zodpovedá učiteľka a prevádzková zamestnankyňa.

Popoludní, po skončení prevádzky v triede je učiteľka povinná skontrolovať uzatvorenie okien vo všetkých triedach materskej školy.

Jednotliví zamestnanci **zodpovedajú za inventár** v rozsahu uvedenom v dohode o hmotnej zodpovednosti, ktorá je so zamestnancom písomne uzatvorená. Ďalšie práva a povinnosti

súvisiace s ochranou majetku si zamestnanci plnia v zmysle popisu práce.

Po skončení prevádzky materskej školy učiteľka všetky priestory (triedy, chodbu a sociálne zariadenie) skontroluje.

Časť III. Záverečné ustanovenia

Platnosť Školského poriadku materskej školy nadobúda účinnosť odo dňa 1. 3. 2025.

Školský poriadok tvorí súčasť pedagogickej dokumentácie materskej školy, ktorý je zverejnený na webovom sídle školy. Jeden exemplár školského poriadku materskej školy jeden je v priestoroch hlavnej chodby pri vstupe do budovy školy.

Zákonní zástupcovia detí sú oboznámení s obsahom školského poriadku na prvom rodičovskom združení v mesiaci september. O oboznámení sa s obsahom školského poriadku je dokladom prezenčná listina s podpismi zákonných zástupcov.

Zamestnanci materskej školy potvrdia oboznámenie sa s obsahom školského poriadku materskej školy podpisom na poslednej strane školského poriadku, ktorého jeden exemplár je v riaditeľni školy.

Školský poriadok je spracovaný v súlade so:

Zákonnom č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní / školský zákon / a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

Zákonom č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

Zákonom č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov,

Zákonom č. 600/2003 Z.z. o prídavku na dieťa,

Zákonom č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon),

Zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

Vyhláškou MŠVVaŠ SR č. 541/2021 o materskej škole,

Manuálom a monitoringom uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie, Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR , Sekcia národnostného a inkluzívneho vzdelávania, november 2024

Manuálom – Predprimárne vzdelávanie detí, Bratislava január 2025, spracované podľa právneho stavu účinného od 1.januáru 2025, schválené pod číslom: 2025/2698:2-C2110

Pracovným poriadkom pre pedagogických a ostatných zamestnancov škôl a školských zariadení.

Spojená škola, Jána Vojsaššáka 13, Žilina, Jána Vojsaššáka 13, 010 08 Žilina

Príloha 1

**ŠTANDARDY DODRŽIAVANIA ZÁKAZU SEGREGÁCIE
VO VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ**

Článok 1

Všeobecná časť

Pri dodržiavaní zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní škola a školské zariadenie postupuje podľa Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní (ďalej len „Štandardy“), ktoré vydáva MŠVVaM SR a ich znenie je súčasťou dodatku školského poriadku.

Štandardy sú **základné pravidlá, princípy a postupy predchádzania a eliminácie segregácie vo výchove a vzdelávaní. Ich uplatňovanie prispieva k dodržiavaniu princípov výchovy a vzdelávania podľa školského zákona v školách a školských zariadeniach.** Vychádzajú z ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa:

- Článok 2 ods. 1: Zabezpečiť práva ustanovené týmto Dohovorom každému dieťaťu nachádzajúcemu sa pod ich jurisdikciou bez akejkoľvek diskriminácie podľa rasy, farby pleti, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného, etnického alebo sociálneho pôvodu, majetku, telesnej alebo duševnej nespôsobilosti, rodu a iného postavenia dieťaťa alebo jeho rodičov alebo zákonných zástupcov.
- Článok 2 ods. 2: Urobiť potrebné opatrenia na to, aby bolo dieťa chránené pred všetkými formami diskriminácie alebo trestania, ktoré vyplývajú z postavenia, činnosti, vyjadrených názorov alebo presvedčenia jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo členov rodiny.
- Článok 3 ods. 1: Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.
- Článok 29 ods. 1: Výchova a vzdelávanie dieťaťa má smerovať k:
 - a. rozvoju osobnosti dieťaťa, jeho jedinečných daností a duševných a fyzických schopností v ich najvyššej možnej miere;
 - b. rozvíjaniu úcty k ľudským právam a základným slobodám a k zásadám zakotveným v Charte Organizácie Spojených národov;
 - c. rozvíjaniu úcty k rodičom, k vlastnej kultúrnej, jazykovej a hodnotovej identite a k hodnotám krajiny, v ktorej dieťa žije i k hodnotám krajiny svojho pôvodu a k iným kultúram,
 - d. príprave dieťaťa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia, mieru, znášanlivosti, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi všetkými národmi, etnickými, národnostnými a náboženskými skupinami a osobami domorodého pôvodu;
 - e. rozvíjaniu úcty k prírodnému prostrediu.”^[1]

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie sú rozpracovaním a realizáciou praktickej časti Metodického príručky desegregácie vo výchove a vzdelávaní^[5].

Štandardy v prepojení na metodickú príručku napomáhajú naplneniu princípu „*zákazu všetkých foriem diskriminácie a obzvlášť segregácie*“^[2]. Segregáciu vo výchove a vzdelávaní definuje školský zákon nasledovne: „*konanie alebo opomenutie konania, ktoré*

je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania podľa osobitného predpisu^{2a)} a v dôsledku ktorého dochádza alebo by mohlo dôjsť k priestorovému, organizačnému alebo sociálnemu vylúčeniu skupiny detí a alebo účastníkov výchovy a vzdelávania alebo k ich oddelenému vzdelávaniu okrem vzdelávania poskytovaného v súlade s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná pri uplatňovaní práv národnostných menšín na výchovu a vzdelanie v jazyku príslušnej národnostnej menšiny a pri vytváraní podmienok na vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením alebo nadaním a so zdravotným znevýhodnením alebo s nadaním so zohľadnením ich vôle a záujmov a vôle a záujmov ich zákonných zástupcov, ak je účasť na takom vzdelávaní voliteľná a zodpovedá úprave podmienok výchovy a vzdelávania podľa tohto zákona, osobitne pre výchovu a vzdelávanie na rovnakom stupni vzdelania.“^[3]

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní sa týkajú všetkých oblastí, ktoré upravuje školský poriadok podľa školského zákona (Zákon č. 245/2008 Z. z., § 153 ods. 1):

- výkonu práv a povinností detí, ako aj ich zákonných zástupcov v škole, pravidiel vzájomných vzťahov a vzťahov s pedagogickými zamestnancami a ďalšími zamestnancami školy,
- prevádzky a vnútorného režimu školy,
- podmienok na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a ich ochrany pred sociálnopatologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím,
- podmienok nakladania s majetkom, ktorý škola spravuje, ak tak rozhodne zriaďovateľ.

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní definujeme ako Štandardy postojov a hodnôt a Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní.

Článok 2

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní

1. Štandardy postojov a hodnôt

Základným predpokladom pre úspešné zavedenie štandardov, ktoré zabezpečia proces prevencie, či odstraňovania segregácie vo výchove a vzdelávaní je zásadný posun v oblasti postojového a hodnotového nastavenia, kultivácie verejného diskurzu a medziľudských vzťahov všetkých aktérov vzdelávania, ktorí prichádzajú na pôde škôl do kontaktu so a poslucháčmi.

Spoločnosť 21. storočia potrebuje občanov, ktorí majú také hodnoty, postoje, schopnosti, poznanie a kritické myslenie, aby mohli fungovať ako demokratickí a interkultúrne kompetentní občania. Postojové a hodnotové štandardy sú definované na základe kľúčových ukazovateľov (deskriptorov), ktoré boli vytvorené Radou Európy v dokumente Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru^[4]. Deskriptory sú popisy a vysvetlenia týkajúce sa konkrétneho žiadúceho správania všetkých aktérov vo vzdelávaní:

- Zaobchádzať so všetkými ľuďmi bez rozdielu s rešpektom,
- Vyjadrovať úctu všetkým bez rozdielu a vnímať rozmanitosť ako príležitosť a

prínos pre školu pri príprave a realizovaní aktivít výchovno-vzdelávacieho procesu.

- Vyjadrovať druhým ľuďom uznanie ako rovnocenným ľudským bytostiam.
- Rešpektovať ľudí rôzneho vierovyznania.
- Rešpektovať ľudí, ktorí majú odlišné politické názory.
- Prejavovať záujem spoznať presvedčenia, hodnoty, tradície a pohľady druhých ľudí na svet.
- Dávať priestor druhým ľuďom na vyjadrenie sa.
- Preukázať prebratie zodpovednosti za svoje skutky.
- Ospravedlniť sa, pokiaľ niekomu ublížim.
- Vyjadrovať vôľu a záujem spolupracovať a pracovať s druhými ľuďmi na presadzovaní spoločných záujmov.

2. Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní:

Škola pri uplatňovaní Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vypracuje Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní a využíva Metodickú príručku desegregácie vo výchove a vzdelávaní vydanú Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR^[5].

A. Štandardy priestorovej desegregácie:

- Do všetkých priestorov školy, určených pre deti, je umožnený rovný (nediskriminačný) prístup všetkým deťom a poslucháčom. Škola nemá priestory a budovy vyhradené pre jednotlivé skupiny detí a vytvorené za účelom ich vylučovania alebo neprípustného oddeľovania na základe ktoréhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone^[6].
- Škola v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu využíva priestory, ktoré spĺňajú normy stanovené regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva, pričom výchovno-vzdelávací proces žiadnej zo skupín neprebíha v priestoroch, ktorých kvalita je výrazne rozdielna oproti iným priestorom.
- Ak má škola v jednotlivých vekových kohortách zastúpenie detí rôzneho etnického, národného alebo sociálneho pôvodu, farby pleti alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona, má vytvorené triedy, v ktorých je vyvážené zastúpenie detí alebo poslucháčov týchto skupín.

B. Štandardy organizačnej desegregácie:

- Škola má nastavenú organizáciu školského vyučovania a denný program tak, aby nedochádzalo k vylučovaniu a neprípustnému oddeľovaniu niektorej skupiny detí^[9].
- Všetky skupiny detí školy majú stanovené rovnaké vzdelávacie štandardy (špecifické ciele vzdelávania) na základe ktorých pedagogickí zamestnanci, odborní zamestnanci a ďalší zamestnanci vytvárajú učebné osnovy školského vzdelávacieho programu. Úpravy je možné realizovať len u detí, ktorým to určuje individuálny vzdelávací program^[7], individuálny učebný plán^[8] alebo poskytnuté podporné opatrenia^[9].
- Všetky skupiny detí majú umožnený rovný prístup k materiálno-technickému vybaveniu, učebným materiálom a iným vzdelávacím pomôckam výchovno-

vzdelávacieho procesu.

- Škola je povinná využiť všetky dostupné prostriedky, nástroje a metódy, aby umožnila prístup k výchove a vzdelávaniu v maximálnej miere všetkým skupinám detí aj v prípade krízových udalostí v škole^[10]. Po ukončení krízovej udalosti je škola povinná realizovať príslušné podporné opatrenia na kompenzáciu prípadných výpadkov vo výchove a vzdelávaní, ktoré nemohli byť v maximálnej miere riešené počas krízovej situácie.

C. Štandardy sociálnej desegregácie

- Škola využíva potrebné a dostupné inkluzívne podporné opatrenia na podporu sociálneho začlenenia detí a vytváranie pozitívnej podporujúcej sociálnej klímy v škole a školskom zariadení, ktorá prispieva k destigmatizácii a odstraňovaniu stereotypov a predsudkov.
- Škola organizuje a podporuje programy neformálnej výchovy a vzdelávania a mimoškolské aktivity smerujúce k vytvoreniu priaznivej sociálnej klímy a interkultúrneho porozumenia v rámci školy, medzi deťmi/ ako aj rodičmi.
- Škola prijíma, vzdeláva a vychováva všetky skupiny detí a poslucháčov podľa platných právnych predpisov bez vylučovania a neprípustného oddelovania na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- V škole neexistujú procesy, postupy a usporiadania (ani na úrovni tried), ktoré vylučujú alebo neprípustne oddelujú skupiny detí na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- Škola umožňuje všetkým skupinám detí, aby sa pre napĺňanie a rozvoj svojho potenciálu zapájali do aktivít a súťaží, ktoré sama organizuje, alebo sú škole sprostredkované, a aktívne ich k tomu motivuje a podporuje.
- Škola pri hodnotení detí, alebo poslucháčov nekoná diskriminačne len na základe ich príslušnosti k niektorej sociálnej alebo etnickej skupine alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona.

Článok 13

Záverečné ustanovenie

Tento dodatok je platný v plnom rozsahu od 28. februára 2025.

V Žiline 29.1.2025

PaedDr. Júlia Mankovičová
riaditeľka školy

Odkazy a súvisiaci zdroje

- [1] Dohovor o právach dieťaťa (OSN, 1989) In [Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 104/1991 Z. z.](#) ³³ [Metodická príručka desegregácie vo výchove a vzdelávaní](#) (MŠVVaŠ SR, 2023)
- [2] [§ 3 písm. f\) zákona č. 245/2008 Z. z. \(školský zákon\)](#)
- [3] [§ 2 písm. ai\) zákona č. 245/2008 Z. z. \(školský zákon\)](#) – účinnosť nadobúda 1. 1. 2025. Poznámky pod čiarou k odkazom 2a a 2b znejú: „2a) Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov. 2b) Dohovor proti diskriminácii vo vzdelávaní (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky č. 276/2024 Z. z.). Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 317/2010 Z. z.).“
- [4] [Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru](#) bol vytvorený v roku 2018 Radou Európy, ktorej členským štátom je od roku 1993 aj SR. Pre SR má status odporúčania pri vytváraní vzdelávacích stratégií a metodík na podporu demokratickej kultúry, ľudských práv a sociálnych kompetencií.
- [5] [Metodická príručka desegregácie vo výchove a vzdelávaní](#) (MŠVVaŠ SR, 2023)
- [6] Chránené dôvody podľa antidiskriminačného zákona sú charakteristiky ľudí, úzko spojené s ich dôstojnosťou a identitou, ktoré nesmú byť zneužívané pre neprípustné rozdielne zaobchádzanie s nimi. Sú to: „*pohlavie, náboženské vyznanie alebo viera, rasa, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotné postihnutie, vek, sexuálna orientácia, manželský stav a rodinný stav, farba pleti, jazyk, politické alebo iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, majetok, rod alebo iné postavenie alebo dôvod oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti*“ [§ 2 ods. 1 zákona č. 365/2004 Z. z.](#) ³⁹ [§ 2 ods. 1 zákona č. 365/2004 Z. z. \(antidiskriminačný zákon\)](#)
- [7] [§ 7a zákona č. 245/2008 Z. z. \(školský zákon\)](#)
- [8] [§ 26 zákona č. 245/2008 Z. z. \(školský zákon\)](#)
- [9] [§ 145a zákona č. 245/2008 Z. z. \(školský zákon\)](#)
- [10] Podrobné informácie ku krízovým udalostiam na školách sú dostupné [na webovom sídle ministerstva](#).

Osobitné bezpečnostné opatrenia v školskej kuchynke

- o Elektrické spotrebiče (sporák, žehličku, šijací stroj, vysávač, mixér, umývačku riadu, mikrovlnnú rúru a pod.) zapína a vypína vyučujúci.
- o Znečistenú dlážku je potrebné okamžite po znečistení utrieť, dôkladne vysušiť.
- o S ostrými predmetmi (nôž, vidlička, nožnice, ihly...) sú deti povinní zaobchádzať s maximálnou opatrnosťou a vždy s vyučujúcim.
- o Horúce hrnce, panvice je povolené brať do rúk len s ochranou (chňapky) vždy s vyučujúcim.
- o Poškodené nádoby je nevyhnutné vyradiť z prevádzky.
- o Náradie používané v školskej kuchynke musí byť ostré, s pevnými nepoškodenými rukoväťami, musí byť uložené na bezpečnom mieste.
- o Deti majú zakázané pracovať s nožmi proti sebe a bez dozoru vyučujúceho.
- o Rezné predmety sa musia umývať samostatne a jednotlivo.
- o Ak sa sklené nádoby pri umývaní rozbijú, umývací kúpeľ sa musí ihneď vypustiť a črepina odstrániť.
- o Deti musia byť preukázateľne oboznámení s návodom výrobcu na obsluhu a údržbu všetkých elektrických kuchynských strojov.
- o Pri odchode z učebne je vyučujúci povinný prekontrolovať, či sú všetky elektrospotrebiče vypnuté.

PaedDr. Júlia Mankovičová
riaditeľka školy

Osobitné opatrenia v odbornej učebni pre TŠV a ZTV

1. Deti sú povinné dodržiavať všetky hygienické, bezpečnostné a poriadkové predpisy, o ktorých boli informované na začiatku školského roka.
2. Úraz, ktorý sa stal dieťaťu počas vyučovacej hodiny, je dieťa povinné nahlásiť vyučujúcemu, ktorý úraz ošetrí a zabezpečí ďalšie opatrenia.
3. Prechod detí do telocvične a z telocvične sa koná výlučne v sprievode učiteľa.
4. Deti môžu používať telocvičné náradie iba pod dohľadom učiteľa.
5. Poškodenie zariadenia a náradia je potrebné oznámiť vyučujúcemu a vedeniu školy.
6. Je zakázané cvičiť alebo inak používať poškodené alebo pokazené zariadenia a náradie.

PaedDr. Júlia Mankovičová
riaditeľka školy

Osobitné opatrenia pre terapeutické miestnosti (č. d. 50, 50a, 50b, 51)

1. Učiteľ deti poučí o dodržiavaní hygienických, bezpečnostných a poriadkových pravidiel v miestnosti.
2. Deti sú povinné dodržiavať všetky hygienické, bezpečnostné a poriadkové predpisy, o ktorých boli informovaní pred začiatkom hodiny.
3. Úraz, ktorý sa stal dieťaťu počas vyučovacej hodiny, je dieťa povinné nahlásiť vyučujúcemu, ktorý úraz ošetrí a zabezpečí ďalšie opatrenia.
4. Prechod detí do miestnosti a z nej sa koná výlučne v sprievode učiteľa.
5. Deti sú povinné dodržiavať všetky usmernenia a inštrukcie učiteľa.
6. Deti môžu používať vybavenie miestnosti iba pod dohľadom učiteľa.
7. Poškodenie zariadenia a vybavenia je potrebné oznámiť vyučujúcemu, zamestnancovi zodpovednému za miestnosť a vedeniu školy.
8. Je zakázané používať poškodené alebo pokazené zariadenia a vybavenie.
9. Po dobu prítomnosti v miestnosti zabezpečuje trvalý dozor pedagogický zamestnanec.
10. V miestnosti deti udržiujú poriadok a čistotu, nekonzumujú jedlá a nápoje.
11. Použité pomôcky a vybavenie po hodine ped. dozor uloží na pôvodné miesto a pred odchodom miestnosť skontroluje a v prípade potreby zabezpečí jej upratanie.
12. Všetky elektrické zariadenia je potrebné pre odchodom vypnúť, príp. vytiahnuť z elektrickej siete.

PaedDr. Júlia Mankovičová
riaditeľka školy

Osobitné opatrenia pri práci v dielni

1. Vstup detí do dielne je zásadne povolený iba v sprievode pedagogického zamestnanca.
2. Po prevzatí kľúča od poverenej osoby je za priestor dielne, aj za deti zodpovedný pedagogický/odborný zamestnanec.
3. Pedagogický zamestnanec je povinný si pred prácou v dielni skontrolovať počet detí a ich pracovný/ochranný odev.
4. Po dobu práce v dielni vykonáva trvalý dozor pedagogický zamestnanec, od pracovnej skupiny sa nemôže vzdialiť, pokiaľ nezaistí dozor iným pedagogickým zamestnancom.
5. Deti dbajú na bezpečnosť pri práci, používaní pomôcok a náradia v dielni. Vopred budú poučení vyučujúcim pedagogickým zamestnancom.
6. Pracujú sústredene podľa pokynov vyučujúceho, svojvoľne neopúšťajú dielňu.
7. Na pracovisku udržiavajú deti poriadok a čistotu, sú sústredení a dodržiavajú pravidlá bezpečnosti pri práci, najmä pri práci s ostrými predmetmi, nesmú vkladať predmety a vyrobené výrobky do keramickej pece.
8. Keramickú pec obsluhuje len zamestnanec určený riaditeľom školy na obsluhu pece, v čase práce v dielni pec nesmie byť spustená, nesmie byť v prevádzke.
9. Deti neplytvajú materiálom v dielni.
10. Určená služba umýva pracovné pomôcky a náradie len vo vedre k tomu určenému, voda sa nesmie vylievať do umývadiel, ani do WC v budove zariadenia, len do kanála pod dozorom pedagogického zamestnanca.
11. Po ukončení práce dielňu deti poupratujú, pod dohľadom pedagogického zamestnanca uložia náradie na určené miesto a odchádzajú spoločne s pedagogickým zamestnancom.
12. Keramickú hlinu po použití je potrebné zabaliť do vlhkej látky proti vysušeniu, vložiť do igelitového vrečka a uložiť na určené miesto.
13. Zákonný zástupca dieťaťa je povinný na začiatku školského roku nahlásiť vyučujúcemu učiteľovi alergiu na hlinu, glazúry, engoby, oxidy.
14. Pri odchode z dielne pedagogický zamestnanec skontroluje priestory a dielňu uzamkne.
15. V dielni sa nesmie jesť a piť.
16. Po skončení práce si dôkladne umyť ruky.
17. V prípade vdýchnutia alebo požitia keramickej látky urýchlene vyhľadať lekársku pomoc,
18. Pri porezaní a otvorenej rane na rukách nepracovať s keramickými materiálmi, aby sa toxické látky nedostali do krvného obehu.

19. Pri práci s oxidmi a toxickými látkami používať rukavice a masku proti prachu.
20. Deti môžu pracovať s glazúrami a oxidmi len v prítomnosti pedagogického zamestnanca.
21. Pracovisko nie je možné udržať celkom bez prachu, ale je možné ho obmedziť na minimum týmito spôsobmi:
 - prach utierať vždy vlhkou handričkou,
 - prach nikdy nezametať, lebo sa rozvíri vo vzduchu,
 - oplachovať používané nástroje,
 - pravidelne prať pracovný odev a uteráky,
 - používať jednorazové masky najmä pri miešaní keramických hmôt a glazúr,
 - pravidelne vetrať.
22. Záujem o prácu s deťmi v dielni je nutné vopred dohodnúť s povereným zamestnancom/nahlásiť cez Edupage/

Vybavenie keramickej dielne

1. Keramická hlina rôznych farieb (biela kamenina, červenica,...),
2. Pomôcky na pracovnú činnosť s hlinou
3. Engobové farby používané pred prvým výpalom na surovú hlinu (súprava 6 základných farieb balená po 1 kg -biela, čierna, žltá, červená, modrá, zelená), v našej dielni ich nepoužívame, dávame prednosť technikám glazovania,
4. Glazúry rôznych farieb sypké aj tekuté v rôznych farbách
5. Oxidy kovov
6. Keramická pec s príslušenstvom

Pomôcky používané na prácu s hlinou:

1. Súprava drevených špachtlí
2. Struna-tenký drôtik, ktorý je na koncoch upevnený na drevených kolíkoch, slúži na rezanie hlíny(môže poslúžiť aj špagát)
3. Štetce rôznej hrúbky, namočené do nádoby s vodou, slúžia na začistenie výrobku a na nanášanie glazúry, engoby a oxidov
4. Nádoby na zarábanie engob, glazúr a oxidov
5. Nádoba na výrobu hlineného lepidla-šliku, ktorý slúži na spájanie jednotlivých častí výrobku do finálnej podoby
6. Hrnčiarska ihla
7. Keramický nožík na vyrezávanie potrebných tvarov

8. Drevené vodiace lišty-na zisťovanie hrúbky hlíny
9. Valček
10. Hubka na zjemňovanie hrán a na vlhčenie výrobku
11. Nádobky s vodou
12. Kantalový drôt na výrobu napr. bižutérie
13. Stojan na výpal bižutérie, vykrajovačky na vykrajovanie, lis na cesnak na výrobu napr. vlasov, podložky na výrobu výrobkov
14. Brusný papier
15. Gumové rukavice
16. Ochranná rúška(pri zarábaní práškových glazúr)
17. Plátno
18. Pracovné vedro s vodou
19. Pracovné oblečenie
20. Pečiatky s rôznymi motívmi na vtlačanie do hlíny,
21. Vykrajovačky plastové a kovové

Engoby:

slúžia na nanášanie na nevypálený výrobok pred prvým výpalom. Majú krémovú konzistenciu a v prípade potreby môžu byť riedené niekoľkými kvapkami vody a znovu rozmiešané.

Glazúry:

sú prášky rozpustné vo vode, ktorým sa vypálené výrobky prelievajú alebo natierajú štetcom. V peci sa pri teplote 1000-1200°C menia na sklovitý povrch. Výrobky sa nesmú natierať zospodu výrobku, inak by sa prilepili na podkladovú podložku. Glazúry sú v sypkej alebo tekutej zmesi. V závislosti od použitých surovín môžu byť priehľadné (transparentné), krycie, farebné, lesklé alebo matné. Suchú glazúru rozmiešame vo vode na hustú kašu, ktorú si rozriedime na potrebnú hustotu. Vhodné je nechať glazúru odstáť, aby sa dobre namočila a uvoľnili sa vzduchové bubliny. Hustota glazúry závisí od spôsobu glazovania a nasiakavosti črepu. Hrubostenný pórovitý črep, ktorý rýchlo saje vodu, si vyžaduje redšiu glazúru. Menej pórovitý, tenkostenný, málo nasiakavý črep potrebuje glazúru hustejšiu. Glazúra by sa mala nanášať na črep maximálne do hrúbky 1 mm. Črep musí byť pred glazovaním čistý, zbavený prachu a mastnoty, inak by sa mohla glazúra z týchto miest počas výpalu stiahnuť. Glazúry majú sklon usadzovať sa, preto je potrebné ich pred glazovaním dobre premiešať a precediť cez sito. Precedením sa glazúra zbaví nečistôt a hrubších zrníčok, ktoré by mohli pri výpale spôsobiť chyby povrchu.

Glazúry môžu byť nanášané štetcom alebo ponáraním-namáčaním. Glazúry môžu obsahovať nebezpečné látky, napríklad ťažké kovy. Pri práci s nebezpečnými látkami a prípravkami je nutné riadiť sa nasledujúcimi pokynmi:

- pri miešaní glazúr používať jednorazovú masku,
- nejesť, nepiť,

- po práci s glazúrami si starostlivo umyť ruky,
- deti môžu pracovať s glazúrami len v prítomnosti dospelých,
- glazúry skladovať v uzavretých nádobách mimo dosahu detí

Práca s oxidmi:

Na zdobenie keramiky môžeme použiť aj oxidy kovov, oxid mangánu, ktorý je hnedočervenej farby, nazýva sa tiež burel, červenohnedý oxid železa- feprén. Zelený oxid medi a modrý oxid kobaltu. Farbiaca schopnosť týchto kovov je veľmi intenzívna, preto ich riedime vodou.

Do 0,25l vody dávame 1 lyžičku oxidu. Roztok nanášame štetcom alebo hubkou. Vtierame ho do vyhlbených častí keramiky a vymývame vodou. Oxidy nám tak ostanú len v prehĺbených častiach ako kontúry. Oxidy sú toxické, treba pri rozmiešavaní používať rúško a pri práci s nimi rukavice. deti musia s nimi pracovať len pod dohľadom dospelého osoby.

Pece:

- elektrické pece musia byť nainštalované v súlade s bezpečnostnými predpismi a podľa pokynov výrobcu,
- umiestniť pec na vypaľovanie do samostatnej miestnosti kvôli úniku škodlivých výparov,
- zabezpečiť vhodné vetranie,
- z blízkosti pece odstrániť horľavé materiály, ktoré by sa mohli vznietiť,
- pri otváraní kontrolných otvorov pece používať žiaruvzdorné pracovné rukavice,
- nedotýkať sa zapnutej pece,
- zabrániť prístupu detí do blízkosti pece.

Elektrické stroje (hrnčiarske kruhy)

- všetky pohyblivé časti musia byť chránené vhodným krytom, aby sa do nich nezachytil voľný odev, vlasy ani ruky,
- tlačidlo na zapnutie/vypnutie zariadenia musí byť na dosah,
- pred demontážou odpojiť stroj od prívodu elektrickej energie

Výpal keramiky v keramickej peci:

Keramicke pece môžu byť rôznej veľkosti, líšia sa spôsobom vytápania-plynové, elektrické, podľa spôsobu nakladania do pece–spredu alebo zvrchu. Pomôcky na pálenie tvoria prekladové dosky, distančné stĺpiky rôznych výšok. V peci sa vypaľujú vyschnuté výrobky zo surovej hlíny a naglazúrované výrobky. V Poschodia sa oddeľujú distančnými stĺpkami a prekladovými doskami. Natierajú sa kaolínovým práškom rozmiešaným s vodou. Prvý výpal známy pod názvom predžah sa realizuje s vysušenými a neglazovanými výrobkami. Vypaľuje sa obvykle pri nižších teplotách od 800 do 1000 °C. Výrobky sa pri prvom výpale môžu dotýkať. Prvý výpal sa musí začať pomaly, ideálne je zvyšovať teplotu maximálne o 100 až 150 °C za hodinu. Chemicky viazaná voda sa odparuje pri teplote 500 °C, vtedy možno urýchliť zvyšovanie teploty, aby sa rýchlejšie dosiahla konečná teplota. Po prvom výpale sa keramika zvyčajne glazuje a potom sa znovu vráti do pece na vypálenie glazúry. Tento proces sa líši od prvého výpalu najmä vyššou teplotou, aby sa glazúra roztavila. Pri nakladaní

do pece sa jednotlivé naglazované výrobky nesmú dotýkať, kontaktom by sa spiekli alebo prilepili na plát. Teploty sa pri glazovanej keramike pohybujú od 900 do 1300 °C. Teplota výpalu musí zodpovedať údajom uvedeným pri jednotlivých glazúrach. Ak je teplota nižšia, glazúra ostane matná, drsná, nepretavená. Ak je teplota vyššia ako odporúčaná, glazúra sa vsakuje do črepu alebo steká. Druhý výpal sa volá ostrý výpal. Výrobky sa môžu vyberať z keramickej pece pri teplote 40°C, aby nepopraskali.

Keramickú pec obsluhuje len zaškolená osoba na výkon obsluhy pece a zároveň bola poučená o ochrane zdravia pri manipulácii s keramickou pecou. Počas výpalu v dielni, by sa deti v dielni nemali zdržiavať.

Poriadok detského ihriska

Každý návštevník detského ihriska je povinný v areáli ihriska udržiavať čistotu a poriadok. Návštevníci sú povinní dodržiavať stanovený prevádzkový čas. Zdržovať sa v areáli a používať jeho vybavenie mimo vyhradených hodín je zakázané.

Detské ihrisko je určené pre deti od 3 do 15 rokov.

Deti musia byť pod dohľadom dospelých osoby. deti základnej školy v čase školského vyučovania a pobytu v školskom klube vstupujú na detské ihrisko v sprievode učiteľa (pedagogického zamestnanca).

Deti materskej školy v sprievode učiteľky (pedagogického zamestnanca).

Zásady bezpečného používania herných zariadení

deti by mali byť vhodne oblečené, do priliehajúceho oblečenia. Vyhnite sa príliš voľnému oblečeniu alebo oblečeniu s naťahovacími časťami, ktoré by sa mohlo zachytiť na zariadení. Topánky by mali byť uzatvorené a chrániť celé nohy dieťaťa. deti nesmú mať počas hry pri sebe tvrdé a ostré predmety, ani predmety, ktoré by sa mohli zachytiť na zariadení (ako kľúče, retiazky a pod.).

Počas hry zabezpečte, aby (sa) deti :

nepribližovali do blízkosti zariadenia: pokiaľ nie je dokončená inštalácia/demontáž zariadenia, alebo časť zariadenia je poškodená a rešpektovali prípadné obmedzenia prístupu na ihrisko (z dôvodu opráv, údržby a pod.),

nepribližovali do blízkosti hýbajúceho sa zariadenia, nevstupovali do zariadenia, ak ešte dieťa pred nimi nevystúpilo, nevystupovali zo zariadenia, ak sa ešte stále hýbe, neliezli na herné zariadenia inak ako je určené (vonkajšie konštrukcie zariadení a pod.),

nevstupovali na hernú plochu s jedlom a nenechávali v blízkosti herných zariadení predmety ako hračky, bicykle, kočíky a pod.,

dodržiavali prípadné obmedzenia (ako maximálne nosnosti, kapacitu herných zariadení a pod.) uvedené na upozorneniach umiestnených na zariadeniach.

Každý návštevník detského ihriska je povinný správať sa tak, aby jeho konaním, alebo nekonaním nedošlo k zraneniu, ujme na zdraví, alebo poškodeniu majetku na detskom ihrisku. Návštevník je plne zodpovedný za škody, ktoré vznikli jeho pričinením. Za škody vzniknuté nedodržiavaním ustanovení prevádzkového poriadku a všeobecných bezpečnostných pravidiel zodpovedá osoba porušujúca tieto pravidlá resp. pedagogický zamestnanec zodpovedný za skupinu detí. Nedodržanie pravidiel ihriska a agresívne správanie detí oprávňuje prevádzkovateľa k vykázaniu návštevníka z ihriska.

Doporučená prevádzková doba je v pracovných dňoch od 1. 4. do 31. 10. v čase od 9,00 hod. do 16,00 hod. s ohľadom na klimatické podmienky t.j. voda, ľad, sneh, kedy je možnosť úrazu z dôvodu pošmyknutia. V čase školských prázdnin detské ihrisko nie je v prevádzke.

V BLÍZKOSTI HERNÝCH PRVKOV JE PRÍSNY ZÁKAZ

1. Fajčiť a používať otvorený oheň.
2. Používať nádoby zo skla a iné ostré predmety.
3. Vodiť psov, mačky a iné domáce zvieratá.
4. Akýmkoľvek spôsobom poškodzovať hracie prvky a príslušenstvo detského ihriska.
 5. Vykonávať iné športy a aktivity, na ktoré ihrisko nie je určené.
 6. Vykonávať iné aktivity ako aktivity, na ktoré sú zariadenia prispôbolené.
 7. Používať alkoholické nápoje, omamné a psychotropné látky.
 8. Vstupu akýchkoľvek mechanizmov mimo súhlasu prevádzkovateľa.

Dodržiavajte bezpečnostné pokyny! V prípade potreby volajte na dole uvedené telefónne čísla:

Linka tiesňového volania: **112** Polícia: **158** Hasiči: **150** Záchranná služba: **155**

Prípadné poškodenia častí herných prvkov a iné nedostatky hláste prosím priamo školníkovi školy.

Prípadné úrazy hláste prosím priamo vedenie školy.

Prevádzkovateľ: Spojená škola, Jána Vojaššáka 13, Žilina

Adresa ihriska: Jána Vojaššáka 13, 010 08 Žilina

Príloha 7

**Smernica o postupe pri prevencii, vzniku a riešení krízovej
udalosti na škole**

Článok 1

Všeobecné ustanovenia

1. Smernica o postupe pri prevencii, vzniku a riešení krízovej udalosti na školách je vypracovaná v súvislosti s podporným opatrením Krízová intervencia podľa § 145a odsek 2 písm. u) a v súlade s § 152 písm. c) o zaistení bezpečnosti a ochrany detí a žiakov Školského zákona 245/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov a upravuje postupy súvisiace s možnými krízovými udalosťami ako príloha školského poriadku (§ 153 ods. 1, písm. c).
2. Táto smernica vymedzuje základné pojmy, popisuje činnosti okolo krízovej udalosti, popisuje samotnú krízovú intervenciu a aj čas po nej.
3. Smernica je vypracovaná s cieľom poskytnúť zamestnancom školy:
 - základné teoretické východiská v téme krízy, krízovej situácie a krízovej intervencie poskytnúť zamestnancom školy nástroje na rozpoznanie krízy alebo krízovej situácie v živote žiaka/žiacov, triedy alebo kolektívu školy
 - návod a usmernenie, ako reagovať na krízovú situáciu a čo robiť do času, kým bude poskytnutá krízová intervencia
 - základné informácie o nástrojoch v starostlivosti a prístupe ku žiakovi/ deťom alebo kolektívu v škole po krízovej intervencii - postvencia
 - základné informácie o nástrojoch v starostlivosti o seba a svoju duševnú pohodu po a počas výskytu krízovej situácie v škole.

Článok 2

Základné pojmy

1. **Coping** – zvládanie, ide o zvládanie reakcie na stres.

Kríza – akútna reakcia na veľký stres, ktorý nemáme pod kontrolou, strácame kontakt so sebou a s realitou. Stres a napätie presahujú našu kapacitu a schopnosti situáciu zvládnuť, ľudia sú dezorientovaní, potrebujú nájsť zdroje, aby sa zorientovali. Kríza zasahuje náš pocit sebahodnoty.

Krízová situácia - Časovo a priestorovo vymedzený alebo ohraničený priebeh javov a procesov po narušení rovnovážneho stavu spoločenských, prírodných a technologických systémov a procesov, ktoré ohrozujú životy ľudí, životné prostredie, ekonomiku, duchovné a hmotné hodnoty štátu alebo regiónu a jeho obyvateľov a môže sa narušiť fungovanie inštitúcií verejnej moci. Na podporu riešenia krízovej situácie sú uplatňované nástroje krízového riadenia vrátane vyhlásenia krízového stavu v zmysle ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu.

Krízová situácia nevojenského charakteru - Všetky typy krízových situácií, ktoré sú spôsobené vplyvom prírodných katastrof, technických a technologických havárií, ako aj pôsobením sociálnych síl bez použitia vojenskej sily.

Krízová udalosť v škole – je akákoľvek udalosť, alebo jej sekvencia, ktorá prekoná bežné copingové mechanizmy v prostredí školy.

Krízová intervencia (ďalej KI) – je metóda odborného zásahu do života osoby zasiahnutej náhlou udalosťou s traumatizujúcim potenciálom, na zvládnutie ktorej nemá pre jej rozsah, intenzitu alebo nepredvídateľnosť dostatok vlastných síl a schopností. Vedie k obnoveniu rovnováhy, pracuje so stresom a jeho ovplyvňovaním.

Koordinátor klienta – je odborný zamestnanec zariadenia poradenstva a prevencie, ktorý sprevádza dieťa a jeho zákonných zástupcov (ďalej ZZ) počas celého procesu poskytovania odborných služieb na školách, v poradenských zariadeniach a v špeciálnych výchovných zariadeniach. Úzko spolupracuje s odbornými a pedagogickými zamestnancami, ktorí sú súčasťou multidisciplinárneho tímu a školského podporného tímu.

Koordinátor krízového intervenčného tímu – je človek, ktorý koordinuje krízovú intervenciu v škole (obyčajne je to odborník z poradenského zariadenia, i keď na škole je OZ/PZ vyškolený v krízových intervenciách, nakoľko patrí často k zasiahnutým).

Koordinátor žiaka – je pedagogický/odborný zamestnanec školy (ďalej OZ/PZ), ktorý sprevádza dieťa a jeho ZZ počas odbornej starostlivosti o žiaka. Pokiaľ má žiak nadviazanú spoluprácu s poradenským zariadením, tak koordinátor žiaka úzko spolupracuje s koordinátorom klienta z poradenského zariadenia.

Krízový intervenčný tím (ďalej KIT) - Intervenčný tím, alebo krízový intervenčný tím predstavuje tím realizujúci krízovú intervenciu (spravidla OZ školy a CPP).

Naratív – jednoduchá veta, ktorá poskytuje základnú informáciu o udalosti.

Preživší – človek, ktorý prežil. Pozn. - používa sa namiesto pozostalý.

Stres – psychický stav človeka, ktorý je buď priamo ohrozený alebo ohrozenie očakáva. Stresová odpoveď má slúžiť k riešeniu situácie mobilizovaním všetkých síl organizmu (Jasenka Pregrad). Stres nás konfrontuje s vnútornou štruktúrou, zosilňuje potrebu kontroly. Ak kontrolu nad situáciou stratíme, ideme do krízy.

Trauma – je reakcia na situáciu, keď sme v nebezpečenstve života. Nie je subjektívna, je biologická. Traumatické udalosti sú výnimočné nie preto, že sa vyskytujú zriedka, ale preto, že prekonajú bežnú adaptáciu ľudí na nové životné udalosti.

2.1 Mimoriadna udalosť s traumatickým potenciálom

- **Smrť alebo úmrtie:** Dochádza k úmrtiu osoby v dôsledku nehody, úmyselného protiprávneho konania (vraždy), samovraždy alebo je osoba vyhlásená za nezvestnú podľa príslušných právnych predpisov.
- **Vážne zranenie alebo ochorenie:** Osoba utrpí vážne telesné poškodenie, závažné ochorenie, alebo je vystavená inému závažnému ohrozeniu svojho zdravia.

- **Spôsobenie smrti alebo vážneho zranenia:** Osoba konaním spôsobí smrť alebo vážne telesné poškodenie inej osoby.
- **Ohrozenie školskej komunity:** Školská komunita je priamo ohrozená prírodnou katastrofou, pandemickou situáciou, teroristickým útokom, výbuchom, požiarom alebo inou mimoriadnou udalosťou, ktorá ohrozuje bezpečnosť a životy účastníkov výchovno-vzdelávacieho procesu.
- Zasiahnuté sú deti, žiaci, pedagógovia, zamestnanci školy, ich rodina alebo blízki. Mimoriadna udalosť sa môže stať v škole, alebo v školskom zariadení, na školskej akcii, aj mimo školského prostredia.

2.2 Typy kríz

1. U detí rozoznávame dva typy kríz (podľa Sandoval, 2013):
 - vývinové (prechod z jednej vývinovej úrovne do druhej)
 - situačné krízy (neočakávané a náhodné)
2. Príčiny kríz u detí školského veku:
 - Nástup do školy, školské zlyhávanie,
 - Náročné situácie vyplývajúce zo zdravotného znevýhodnenia alebo zdravotného znevýhodnenia iných členov školskej komunity
 - Rozvod rodičov a nové manželstvo
 - Šikanovanie
 - Zanedbávanie a zneužívanie dieťaťa zo strany rodiča
 - Strata blízkeho a trúchlenie
 - Ochorenie
 - Zdravotné postihnutie a uväznenie rodiča
 - Prestťahovanie
 - Násilie, vrátane domáceho násillia
 - Prírodná katastrofa
 - Príslušnosť k akejkoľvek minority a s tým spojený zážitok izolácie, odmietnutia a internalizovaný nedostatok seba prijatia
 - Samovražda
 - Drogová závislosť žiaka

- Sebapoškodzovanie
 - Adolescentné tehotenstvo a rodičovstvo
 - Znásilnenie a sexuálny útok
 - Konflikty a krízy v rámci rodinného systému
 - Zabitie, či útok ako východisko z krízy
 - Smrť blízkej osoby, spolužiaka, učiteľ
3. S vývinovými krízami deťom pomáha najvýznamnejšie triedny učiteľ v spolupráci so zákonným zástupcom. Podporou im je školský podporný tím /viď príloha č.2. Niekedy je nevyhnutná pomoc (podľa zváženia) poradenského alebo klinického psychológa, prípadne psychoterapeuta, trauma terapeuta, alebo psychiatra. Odporúčania ku komu ísť navrhuje koordinátor žiaka/klienta.
 4. Situačné krízy prekvapia školskú komunitu nečakane a často je potrebná pomoc zvonka. Táto smernica sa zameriava na zvládnutie situačných kríz v školskom prostredí.

2.3 Špecifické krízové udalosti

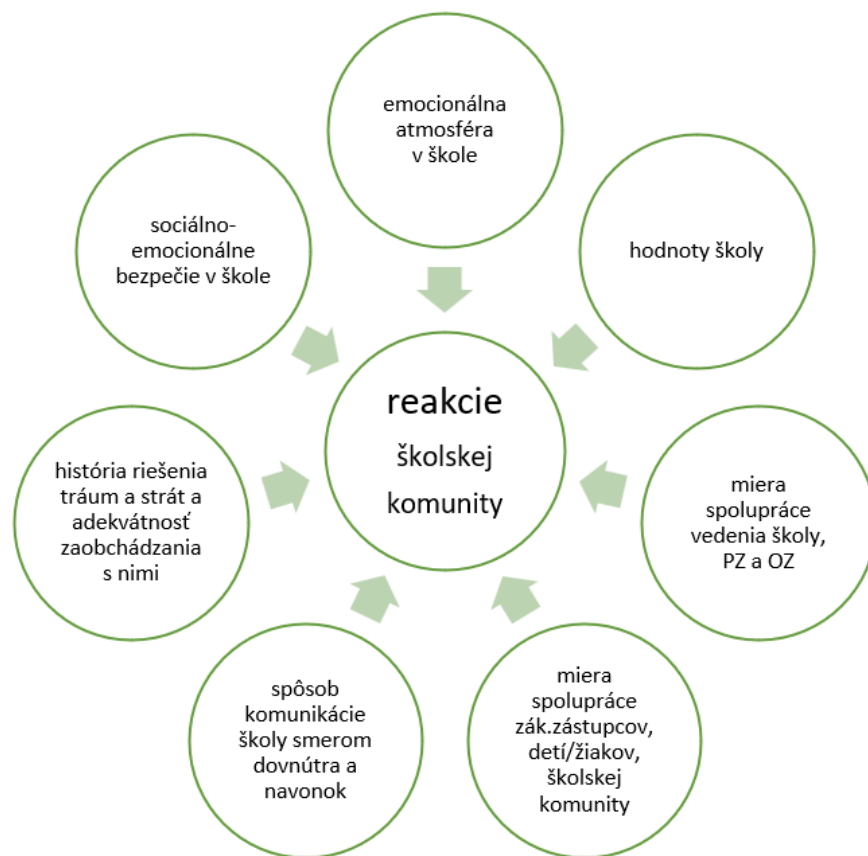
sú udalosti:

- s obzvlášť závažným dopadom na školskú komunitu a spoločnosť,
- s potenciálom polarizovať spoločnosť,
- s väčším počtom mŕtvych a zranených,
- s históriou tráum a strát v školskej komunite v poslednom roku,
- s veľkým počtom zasiahnutých (celá škola),
- s obzvlášť zraniteľnou alebo traumatizovanou populáciou v školskej komunite,
- udalosť vysoko sledovaná médiami.

Tieto udalosti si budú vyžadovať väčší počet interventov, ich striedanie v priebehu poskytovania krízovej intervencie, v prípade potreby prizvanie trauma terapeuta a ďalších externých odborníkov do intervenčného tímu (obvykle koordinuje koordinátor krízovej intervencie).

2.4 Faktory súvisiace s krízou v kontexte školského prostredia

1. Reakcie školskej komunity na krízovú situáciu ovplyvňujú

2.5 Ako posúdiť závažnosť krízy a mieru rizika

(Responding to Critical Incident, 2003)

Kritériom miery závažnosti krízy je dopad udalosti na školskú komunitu, schopnosť školskej komunity posúdiť rozsah zranenia osôb a poškodenia majetku a schopnosť vytvoriť v škole bezpečie a postarať sa o potreby všetkých členov komunity s dôrazom na prevenciu posttraumatickej stresovej poruchy a následné obnovenie funkcií školy.

1. Dopad smrti učiteľa/žiaka/dieťaťa po dlhej chorobe, požiar v škole, ktorý nespôsobil vážne zranenie či vážnejšie poškodenie školského majetku posúdi a realizuje v krízovej intervencii vyškolený školský psychológ v spolupráci so školským podporným tímom, prípadne škola konzultuje s CPP.

2. Dopad náhlej smrti učiteľa, alebo žiaka/dieťaťa, udalosti, ktorá zahŕňa množstvo študentov, násilnú smrť, viacero škôl, alebo dopad udalosti vysoko sledovanej médiami posudzuje vedenie školy spolu so zriaďovateľom školy a intervenčným tímom.
3. Krízovú intervenciu koordinuje odborný zamestnanec vyškolený v krízovej intervencii, pokiaľ na škole taký je. Inak krízovú intervenciu koordinuje krízový intervenčný tím z CPP.
4. Ak udalosť presahuje schopnosti vyškolených interventov v krízovom intervenčnom tíme, alebo je udalosť veľkého rozsahu, koordinátor intervenčného tímu môže spolu s riaditeľom školy zvážiť prizvanie ďalších externých odborníkov/organizáciu so skúsenosťami v poskytovaní krízovej intervencie v skupinách.

Článok 3

Krízová udalosť

3.1 Možné reakcie školskej komunity

1. Prvé hodiny a dni po udalosti (Škola a nešťestí, 2022) - Každá mimoriadna udalosť, či krízová situácia je iná a nemusí mať rovnaký scenár. Je možné, že bude nasledovať:
 - V extrémnych prípadoch mimoriadna udalosť prinesie šok, chaos a tlak. Nikto nebude vedieť, čo má robiť, bude sa zdať, že je málo času a rýchlo je nutné niečo urobiť.
 - Začnú sa šíriť neoverené informácie a klebety. Informácie o tom, čo sa stalo, sa rýchlo začnú šíriť prostredníctvom médií a sociálnych sietí a začnú žiť svojim životom.
 - Zasiachnutí sa budú snažiť zavolať svojim blízkym, začne sa záujem médií a tlak na školu, aby informovala o udalostiach, poskytovala rozhovory, vrátane podrobností, novinári môžu čakať pred školou a žiadať vyjadrenie od žiakov aj zamestnancov školy.
 - K udalosti sa môžu začať vyjadrovať politici a sľubovať rýchle opatrenia.
 - Riaditeľ školy bude pod veľkým tlakom - verejne sa bude diskutovať o povesti školy, podiele zodpovednosti školy za incident, bude sa hľadať vinník, špekulovať o trestnej zodpovednosti.
 - V dôsledku rekonštrukcie významu budú všetci zasiachnutí premýšľať o tom, prečo sa to stalo, čo mohli urobiť, či mohli udalosti zabrániť, aj keď to bude mimo ich zodpovednosti a právomoci.
 - Sociálne médiá a verejnosť budú vyjadrovať svoje názory na udalosť, o ktorej takmer nič nevedia, budú obviňovať a ventilovať svoju frustráciu. Budú obviňovať školu z toho, že nič nerobí pre zasiachnutých členov komunity, alebo robí málo.
2. Mimoriadna udalosť odhalí charakter celej školy - to, ako komunikuje, ako spolupracuje, aké má hodnoty.

3. Mimoriadna udalosť prinesie rôzne reakcie zasiahnutých, často veľmi emocionálne. Potreby a hodnoty zasiahnutých sa môžu líšiť, preto bude pravdepodobne prichádzať ku konfliktom.
4. Nie je možné zavďačiť sa všetkým, súcť a solidarita sa môže striedať s hnevom a obviňovaním za to, čo škola urobila alebo neurobila.
5. Situácia takto nemusí vyzeráť pri všetkých krízových udalostiach. Mnohé krízové situácie prebehnú na úrovni školského a domáceho prostredia. Tiež môžu narušiť bežný chod školy a priniesť chaos, škola pri nich postupuje podobne, ako pri médiami a novinármi zatáženými udalosťami.

3.2 Reakcie človeka na krízovú udalosť

1. Reakcie na udalosť sa objavajú v prvých hodinách a dňoch a sú reakciami nášho organizmu na veľký stres. Ide o normálne fyziologické reakcie organizmu.
2. Stres sa prejavuje v štyroch oblastiach: a to emočne, kognitívne, telesne a v správaní.
3. Môžeme sa stretnúť s aktívnou reakciou, telo sa pripravuje na útek, alebo útok, typická je veľká aktivita, napätie, prudké emocionálne reakcie- krik, plač, hnev, nepokoj. Pasívna reakcia vyzerá ako zmrznutie, prejavuje sa strnulosťou, odpojením od seba a okolia, ochromenie, zmätok, neschopnosť čokoľvek urobiť. Zvýšená nabudenosť, alebo naopak znížená, až veľmi plochá aktivita sa prejavujú vo všetkých hore spomínaných oblastiach.
4. Oba typy reakcií sú bežné a sú po kritickej udalosti v poriadku.
5. Naše telo môže reagovať chvením, búšením srdca, problémami s dýchaním, poruchami spánku, bolesťami hlavy, zažívacími problémami, únavou.
6. V myslení môžeme pozorovať spomalené, alebo zrýchlené myšlienkové procesy, dezorientáciu, neschopnosť sústrediť sa, opakované vracanie sa v myšlienkach k udalosti.
7. Na emocionálnej úrovni si môžeme všimnúť úzkosť, hnev, strach, smútok, zúfalstvo, bezmocnosť, beznádej, nepokoj a podráždenosť, zmeny nálady.
8. Na úrovni správania môžeme pozorovať vyhýbanie sa miestam, ktoré súvisia s udalosťou, vyhľadávanie istoty a bezpečia, výčitky, čo sme urobili, alebo neurobili, hľadanie vinníka, pokles záujmu o hru a učenie, znížený výkon, samoliečbu alkoholom, alebo drogami, či nadmerný únik do virtuálnej reality. deti si môžu opakovane prehrávať udalosť v hre, môžu byť podráždené, plačlivé, pozorujeme regresné správanie.
9. Ľudia potrebujú čas, trpezlivosť, bezpečie a nádej, aby pochopili, čo sa stalo a mohli pokračovať v živote ďalej.
10. Ako sa cíti človek v kríze (Meissner, Schacham, Niv, 2009):
 - osamelý
 - izolovaný a vyčlenený od ostatných
 - zmätený
 - prejavuje závislé správanie

- nemá kontrolu nad tým, čo sa deje
- nedokáže prebrať zodpovednosť za svoje správanie
- má oslabené kognitívne kapacity a zúžené vnímanie
- je vysoko sugestibilný

3.3 Čo sa deje do poskytnutia krízovej intervencie – za prítomnosti záchranných zložiek

1. Bezprostredne po ukončení nebezpečenstva poskytujú škole pomoc záchranné zložky (ak bol niekto zranený), policajní psychológovia, resp. psychosociálne tímy, ktorých oslovuje a žiada o asistenciu polícia.
2. Ich cieľom je poskytnúť zasiahnutým prvú psychologickú pomoc podľa WHO (2011):
 - Zasiahnutým zabezpečiť bezpečie.
 - Maximalizovať možnosť kontroly nad tým, čo sa deje.
 - Eliminovať situácie, ktoré navodzujú pocit bezmocnosti.
 - Pomôcť osloviť ich potreby a obavy.
 - Počúvať, ale netlačiť zasiahnutých k rozprávaniu, ak nechcú.
 - Zabezpečiť informácie, podporu a spojenie s blízkymi.
 - Nebrániť v prejave emócií.
 - Dbáť na fyzický komfort, pomôcť zasiahnutým upokojiť sa.
 - Pomôcť redukovať stres a podporiť zvládacie stratégie.
 - Ochrániť zasiahnutých pred ďalším poškodením.
3. Psychologická prvá pomoc **nie je**:
 - Poradenstvo alebo terapia.
 - „Debriefing“- detailná diskusia o udalosti, ktorá spôsobila stres.
 - Tlak na zasiahnutých, aby analyzovali svoju situáciu.
 - Tlak na zasiahnutých, aby hovorili, ako sa cítia.
4. Čo môžu robiť učitelia **po ukončení nebezpečenstva**:
 - Upokojiť najprv seba.
 - Pomaly dýchať do brucha a uvedomiť si, že nebezpečenstvo pominulo.

- Napit' sa vody, ubezpečiť sa, že sú naplnené všetky fyziologické potreby.
 - Ubezpečiť sa, že nie je potrebné lekárska starostlivosť.
5. Premiestnite zasiahnutého/zasiahnutých od stresora.
 6. Nájdite bezpečné, pokojné miesto.
 7. Pomôžte, aby sa zasiahnutý cítil komfortne (voda, deka).
 8. Pozorujte, či sú ostatní v bezpečí, či majú naplnené základné potreby, kto má závažné reakcie na stres.
 9. Vytvárajte kontakt s ľuďmi, ktorí môžu potrebovať podporu, pýtajte sa, čo potrebujú a čoho sa obávajú, počúvajte zasiahnutých a pomôžte im upokojiť sa - spoločne pomaly dýchajte, napínajte a uvoľňujte svaly, spočítajte napríklad všetky červené predmety v okolí. Zistite priority zasiahnutého - čo je pre neho teraz najviac dôležité.
 10. Zostaňte so zasiahnutým, nenechávajte ho samého. Netlačte ho, aby hovoril. Uistite ho, že zostanete s ním. Aj tichá prítomnosť je dostatočná, nemusíte vykazovať aktívnu činnosť, aby ste nezahltili zasiahnutého.

3.4 Čo sa deje do poskytnutia krízovej intervencie – po odchode záchranných zložiek

1. Čo majú robiť pedagogickí a odborní zamestnanci **po odchode záchranných zložiek**:

(Meissner, Schacham, Niv, 2009, WHO, 2011, Škola a nešťestí, 2022)

- Upokojte najprv seba. Pomaly sa nadýchnite a predĺžte výdych.
- Uvedomte si, že nebezpečenstvo pominulo.
- Napite sa, ubezpečte sa, že máte naplnené všetky fyziologické potreby.
- Ubezpečte sa, že nepotrebujete lekársku starostlivosť.
- Vráťte sa do tried a buďte so svojimi žiakmi.

- Uvedomte si, v akej role tam idete, čo je vašou úlohou a akú máte zodpovednosť.
- Uznajte udalosť, vyjadrite súcit. deti potrebujú byť s ľuďmi, ktorých poznajú a ktorým dôverujú, ak je to možné, školský personál zabezpečuje podporu žiakom.
- Nadviažte na školskú rutinu-rutina je veľmi dôležitá v čase tragédie a zabezpečuje pocit istoty (svet zostáva väčšinou nezmenený a život pokračuje). deti vás budú pozorovať, ako emocionálne zvládnete situáciu a aké zvládacie (copingové) stratégie používate.

2. Najlepším prediktorom zvládania žiakov/detí je podporný a láskavý spôsob reakcií dospelých.

Snažte sa vytvoriť bezpečné prostredie. Úloha učiteľov je poskytovať len overené informácie, o ktorých vedia, že ich môžu, vzhľadom k prebiehajúcemu vyšetrovaniu a prianiu rodiny povedať. Korigovať klebety, podporiť schopnosť žiakov zvládať situáciu a svoje emócie a poskytnúť informácie, koho môžu deti kontaktovať, ak majú ťažkosti.

Načúvajte žiakom a zdôrazňujte, že trúchlenie je normálny, zdravý proces, ktorý nasleduje po traumatickej udalosti. Každý má vlastný spôsob vyrovnávania sa s udalosťou. Nie je žiadny spôsob správny či nesprávny, ako na udalosť reagujú a ako sa snažia integrovať ju do svojho života.

Učitelia uistia žiakov/deti, že je v poriadku, ak cítia hnev, smútok, strach, ľútosť. Že sa im chce plakať, kričať, alebo sa niekam schovať. Aj to, ak práve nič necítia, alebo si všimnú vlastný smiech, ktorý je v danej situácii neprimeraný- niekedy sa vynorenie z ťažkej emócie prejaví situačným smiechom. Všetky tieto reakcie sú úplne normálne. Nie je však v poriadku, keď sa niekto veľmi bojí, nechce ísť do školy, ani nechce s nikým hovoriť. Nie je v poriadku, ak si chce ublížiť, alebo sa zabiť. Alebo ublížiť a zabiť niekoho iného. Požiadat' o pomoc môžu deti aj anonymne na linkách pomoci.

3. Škola by v nasledujúcich dňoch mala ostať otvorená a vyučovanie sa nemá zrušiť.

4. Vedenie školy začína vyhodnocovať, ako škola zvláda situáciu, akú pomoc bude potrebovať, aké sú potreby školy a kontaktuje spádové zariadenie poradenstva a prevencie.

5. Učitelia sú nositeľmi nádeje, šíriteľmi odkazu, že všetci ťahajú za jeden povraz a túto situáciu spolu zvládnu; nie sú v tom/na to sami. Každý zodpovedá za svoju kondíciu a môže niečo urobiť pre seba a pre druhých.

- Odmietnite klebety ako zraňujúce pre pozostalých.
- Umožnite deťom hovoriť o ich emóciách.
- Normalizujte reakcie na stres ako očakávané a primerané situácii, smútok a trúchlenie ako normálnu a predvídateľnú reakciu na stratu.
- Pokračujte v bežnej školskej rutine.

- Podporujte žiakov/deti pri hľadaní externej podpory a zvládacích stratégií.
- Podporujte žiakov/deti, aby si boli navzájom oporou a pomáhali si.
- Všímajte si rizikových žiakov.
- Venujte zvláštnu pozornosť tichým, introvertným študentom, aj príliš nabudeným, dysregulovaným.
- Ak sa učiteľ necíti na to, aby hovoril so žiakmi/deťmi o tom, čo sa stalo, má možnosť odmietnuť diskutovať so žiakmi/deťmi a je vtedy nahradený iným učiteľom, alebo odborným zamestnancom zo školského podporného tímu.
- Neumožnite médiám vstup na pôdu školy, rozhovor poskytuje riaditeľom poverený zamestnanec mimo budovy školy.
- Použite médiá ako šíriteľov informácií, ktoré potrebujete, aby sa dostali k ľuďom
- Oznámte rodičom zasiahnutých žiakov/deťí, že v nasledujúcich dňoch budú na škole prebiehať krízové intervencie, realizované v spolupráci s odbornými zamestnancami spádového zariadenia poradenstva a prevencie, ktorí sú vyškolení pre prácu v detských skupinách.
- Ak krízová udalosť súvisí so samovraždou, oznámte realizáciu krízovej intervencie u žiakov rodičom spolu s informáciou o nebezpečenstve kontaminácie, varovných príznakoch a možnostiach podpory ich detí.
- Triedni učitelia a vedenie školy podporuje rodičov, aby poslali svoje deti do školy, aj keď je to ťažké (okrem súrodencov zasiahnutých). Zasiahnutým rodinám a súrodencom poskytuje KIT krízovú intervenciu individuálne, alebo facilituje ich prístup k pomoci u iných odborníkov.

6. Čo učitelia nemajú robiť (Brock, Sandoval, 2002):

- Neotvárajte tému so žiakmi/deťmi, ktorých sa udalosť netýka.
- Neodmietajte sa so žiakmi/deťmi rozprávať o tom, čo sa stalo a ako sa cítia, ak o to sami majú záujem a otvárajú túto tému.
- Netlačte, aby vám deti rozprávali, čo sa stalo.
- Nebagatelizujte problém zjednodušujúcimi frázami ako: To sa stáva každému z nás, bude to v poriadku, to je tým vekom, v ktorom práve si....
- Nezvyšujte, neotvárajte a nepomenovávajú vinu.
- Neignorujte emócie žiakov/deťí.
- Nedávajte nevyžiadané rady.
- Nenechávajú emočne zasiahnutého žiaka/dieťať a samého a nenechajte ho ísť samého domov.

- Neposudzujte, nehodnot'ite a neobviňujte.
- Vyhňte sa konfliktom a hádkam.
- Nedávajte falošné sľuby alebo nádeje.
- Vyhňte sa po samovražde žiaka/dieťaťa/učiteľa odkazmi na ďalšie životy, stretnutie v nebi, lepšie miesto, nakoľko je riziko, že uvedené formulácie môže slúžiť ako inšpirácia pre napodobňovanie ostatnými.

3.5 Starostlivosť o žiaka/žiakov v kríze

1. So deťom v kríze nadviažeme kontakt a ubezpečíme ho, že je v bezpečí.
2. Postupujeme podľa odborného postupu VÚDPaP-u s názvom *Dieťa po udalosti s traumatickým potenciálom*_ vid' Podporné materiály ku krízovej intervencii. Dieťa upokojíme, zostaneme s ním a pomáhame mu zvládnuť aktuálne prežívané náročné emócie a telesné prejavy.
3. Používame krátke, jednoduché vety o tom, čo sa deje a aké kroky budú nasledovať.
4. Zisťujeme, čo dieťa potrebuje a koho blízkeho môžeme zavolať.
5. Umožníme mu hovoriť o tom, čo potrebuje.
6. Počúvame bez poučovania.
7. Zostaneme s dieťaťom, kým nie je stabilizované, zorientované v čase a priestore a kým ho neprevezme ZZ.

3.6 Starostlivosť o ostatných v kríze

1. Je dôležité, aby sa kolegovia navzájom vnímali a boli voči sebe pozorní.
2. Ak identifikujete pedagóga, alebo iného zamestnanca školy, ktorého udalosť veľmi zasiahla, ponúknite mu bezprostredne pomoc a podporu vlastnou blízkosťou a záujmom.
3. Zaujímajte sa o seba a upozornite školský podporný tím, ktorý sprostredkuje externú odbornú pomoc.

Čo by učitelia a školský personál potrebovali vedieť po traumatickej udalosti (Felix et al, 2010):

- *identifikovať zasiahnutých žiakov/deti/pedagógov s náročnými emocionálnymi reakciami (na oboch stranách krivky extrémne nabudenie a extrémne odpojenie),*
- *zvládať emocionálne reakcie žiakov/detí,*

- informovať žiakov/deti o udalosti,
- komunikovať o aktivitách, reakciách žiakov/deti s rodičmi,
- rozhodovať, koľko školského času venovať témam, vzťahujúcim sa k udalosti,
- riešiť etické dilemy,
- identifikovať vlastné reakcie na udalosť a uvedomovať si ich dopad na žiakov/deti,
- balansovať osobné priority s potrebami žiakov/deti, po udalosti podporovať rezilienciu u žiakov/deti.

Znalosti základných intervencií v škole sú dôležité pre zmiernenie dopadu traumatickej udalosti na školskú komunitu.

Článok 4

Krízová intervencia

1. Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky jasne definuje krízovú intervenciu nasledovne: „*krízová intervencia je podporné opatrenie, ktorého cieľom je poskytnúť deťom a deťom odbornú starostlivosť po krízovej udalosti.*”

Zodpovednou osobou za zabezpečenie krízovej intervencie je riaditeľ školy.

- Základné odporúčané kroky sú:
- Kontaktujte CPP a požiadajte o realizáciu krízovej intervencie.
- Aktivujte [krízový intervenčný plán](#).
- Vyjadrite zamestnancom ocenenie za to, ako situáciu zvládli.
- Po skončení vyhodnoťte úspešnosť zvládnutia krízovej udalosti a reflektujte, čo by ste mohli do budúcnosti zmeniť.
- Po ukončení krízovej udalosti je taktiež nevyhnutné vyhodnotiť celú udalosť a v prípade potreby upraviť postupy, aby bola škola či školské zariadenie na podobné situácie v budúcnosti lepšie pripravená.

4.1 Čo je krízová intervencia

1. Krízová intervencia je špecializovaná odborná činnosť zameraná na špecifické obdobie v živote jednotlivca/skupiny po krízovej udalosti.
2. Predstavuje podpornú sieť opatrení zameraných na stabilizáciu jednotlivca/skupiny, prinavrátenie pocitu bezpečia a posilnenie vlastných kompetencií v práci s emóciami, s copingovými (zvládacími) stratégiami, redukcii stresu a nastavení ďalších opatrení po krízovej udalosti.
3. Krízová intervencia je realizovaná vyškolenými odbornými zamestnancami a školskými špeciálnymi pedagógmi, ktorí sú zvyčajne zamestnancami škôl a zariadení poradenstva a prevencie so vzdelaním v krízovej intervencii pre detské skupiny. Krízoví intervenenti pracujú pod supervíziou.
4. Vedenie školy požiada o realizáciu krízovej intervencie na škole telefonicky Centrum poradenstva a prevencie v Žiline na tel. čísle: 041/565 00 18.
5. Zamestnanci zariadenia poradenstva a prevencie sa spoja s vedením školy a školským podporným tímom, a v súčinnosti s nimi plánujú a realizujú jednotlivé kroky krízovej intervencie.
6. V odôvodnených prípadoch, pokiaľ sa CPP dozvie o udalosti z iných zdrojov a škola zariadenie doposiaľ nekontaktovala, zariadenie poradenstva a prevencie kontaktuje vedenie školy a spoločne prehodnotia situáciu.
7. Adaptačné úlohy krízovej intervencie (Moos, Schaefer, 1986):
 - Vytvoriť významový naratív, osobný význam situácie, zohľadňujúc kognitívne a emocionálne kapacity detí aj dospelých.
 - Konfrontovať realitu a reagovať na požiadavky externej situácie. Usporiadanie zdrojov, režim pre udržanie sociálnych rolí.
 - Stabilizácia jednotlivcov, skupín a systémov.
 - Vloženie štruktúry do chaosu.
 - Podporovať vzťahy s členmi rodiny a priateľmi.
 - Udržať primeranú emočnú rovnováhu reguláciou náročných emócií. Podpora nádeje.
 - Uchovať uspokojivý sebaobraz a presvedčenie o sebaúčinnosti a kompetencie učiteľov aj žiakov. Identifikácia nových spôsobov, ako sa cítiť dobre sám so sebou.

4.2 Priebeh krízovej intervencie

(Meissner, Schacham, Niv, 2009):

- Krízová intervencia sa v triedach realizuje najskôr po 36 hodinách (dovtedy zabezpečujú psychologickú prvú pomoc policajní psychológovia, alebo v prípade

hromadného nešťastia nimi poverený psychosociálny tím, napr. Modrý anjel, mimo hromadného nešťastia základnú stabilizáciu a bežný režim zabezpečia nezasiahnutí zamestnanci školy).

- Zariadenie poradenstva a prevencie je vhodné osloviť čím skôr, aby sa nastavili procesy krízovej intervencie tak, aby sa po 36 hodinách realizovali krízové intervencie v triedach.
- Miesto realizácie: školské prostredie.
- Práca s pedagogickým zborom a ďalšími zamestnancami školy (intervencie, podpora, stabilizácia).
- Pracuje sa s celými triedami a menšími skupinkami zvlášť zraniteľných žiakov/učiteľov. Ideálne deň vopred pred samotnou realizáciou krízových intervencií tvorí krízový intervenčný tím so zástupcami školami skupiny prostredníctvom kruhov zraniteľnosti a podpory).
- Dĺžka intervencie max 2 hodiny.
- Intervencie so žiakmi sú obvykle bez prítomnosti pedagógov.
- Intervenciu realizujú 2 členovia krízového intervenčného tímu priamo v triede, ďalší zamestnanec je na chodbe pripravený stabilizovať žiakov, ktorí odídu z intervencie.
- Obvykle sú realizované krízové intervencie súbežne vo viacerých skupinách, podľa toho prichádza zostavený niekoľkočlenný krízový intervenčný tím (KIT) so svojim koordinátorom intervencie.

4.3 Podrobný krízový plán

1. Všetci zamestnanci školy zaistujú bezpečie pre seba a pre druhých (150, 155, 158, 112).
2. Pokúsia sa upokojiť najprv seba samých.
3. Do príchodu záchranných zložiek, polície, hasičov, poskytujú prvú predlekársku pomoc, snažia sa dostať zasiahnutých žiakov/deti a personál školy do bezpečia.
4. Pokiaľ riziko ohrozenia pominulo, poskytujú zasiahnutým základnú psychologickú prvú pomoc.
5. Všetci zamestnanci školy sa snažia vytvoriť bezpečný priestor.
6. Zamestnanci školy, ktorí neboli zasiahnutí, nie sú zranení, aktívne pomáhajú pri starostlivosti o svedkov aj o ostatných aktérov udalosti. Posadia sa k nim, ponúknu čaj, deku, svoju prítomnosť, fyzický kontakt podľa potrieb zasiahnutého (mladší žiaci) ak je nevyhnutný, na sociálne neutrálne časti tela (plecia, stred chrbta ako podporu).
7. Pedagogickí a odborní zamestnanci skontrolujú, alebo vytvoria zoznam prítomných žiakov/deti aj zamestnancov školy.
8. Bezpečie v škole vytvárajú pedagogickí a odborní zamestnanci štruktúrou a režimom dňa, prítomnosťou stabilných dospelých (v ideálnom prípade nezasiahnutých), jasnou komunikáciou o tom, čo sa stalo a čo bude nasledovať.

9. Vedenie školy, školský podporný tím opakovane ubezpečujú školskú komunitu (kolegov, žiakov), že je v bezpečí a ďalšie riziko nehrozí.
10. Členovia školskej komunity sa navzájom povzbudzujú.
11. Zamestnanci školy podporujú vzájomnú informovanosť:
 - Vedenie školy zisťuje, overuje a posúva informácie
 - Je prirodzenou ľudskou potrebou pochopiť, čo sa stalo
 - Ak majú ľudia nedostatok informácií, môžu prežívať veľkú úzkosť, majú tendenciu dopĺňať si chýbajúce informácie podľa vlastnej fantázie, pričom doplnený obsah môže byť traumatizujúcejší, ako realita. Preto vedenie školy v súčinnosti s intervenčným tímom informuje o tom, čo sa stalo, kedy a kto je zasiahnutý, čo sa bude diať ďalej.
 - Zamestnanci školy nepodporujú a nešíria neoverené verzie a vlastné interpretácie udalosti, nikoho neobviňujú z udalosti.
12. Riaditeľ školy informuje pracovníkov školy, rodinu zasiahnutého žiaka, zriaďovateľa, žiakov školy, podľa potreby políciu.
13. Nepriaznivé správy, nehody, zranenia a úmrtie rodine oznamuje polícia, alebo člen záchranného tímu, lekár, ideálne v spolupráci s riaditeľom školy.
14. Školská komunita môže bezprostredne po udalosti, alebo v prvý deň po udalosti využiť podporu policajných psychológov, alebo psychosociálneho tímu.
15. Pedagogickí aj odborní zamestnanci počítajú s tým, že polícia začne vyšetrovanie udalosti a bude nutné zabezpečiť prítomnosť dospelých počas výsluchu maloletých.
16. Bezprostredne zasiahnutých žiakov/deti o udalosti informuje triedny učiteľ osobne, individuálne potom žiakov/deti s podobnými životnými udalosťami, PAS, traumami.
17. Riaditeľ školy kontaktuje spádové zariadenie poradenstva a prevencie a mailom/telefonicky požiadava o realizáciu krízovej intervencie: Centrum poradenstva a prevencie v Žiline, Antona Bernoláka 3334/72, 010 01 Žilina, 041/565 00 18.
18. Zariadenie poradenstva a prevencie v súlade s výkonovým štandardom VÚDPaP-u vytvorí z odborných zamestnancov vyškolených v krízovej intervencii intervenčný tím. Vedúci tímu navštívi školu a zisťuje potreby zasiahnutej školy a dopad udalosti na školskú komunitu.
19. Vedenie školy v spolupráci s krízovým intervenčným tímom vytvára emočne neutrálne naratívy (založené na dostupných a overených faktoch) o tom, čo sa stalo a kto je zasiahnutý.
20. Vedenie školy zabezpečuje činnosti v spolupráci a podľa pokynov CPP.
21. Realizácia nasledujúcich aktivít krízového plánu závisí od rozsahu mimoriadnej udalosti. Rozsah a spôsob realizácie najprv vedenie školy skonzultuje s KIT.
22. Spolu s KIT zvolá vedenie školy koordinačné stretnutie pre všetkých zamestnancov školy.
23. Oboznámi zamestnancov školy s oficiálnym naratívom, čo o udalosti škola vie, čo sa stalo, aký má udalosť dopad na školu.

24. Tento naratív následne prinášajú pedagógovia do tried a oboznamujú ním žiakov/deti.
25. Vedenie školy spolu s KIT rozdelí roly, úlohy a zodpovednosti, vytvorí zoznam úloh a priradí k nim zodpovednú osobu, nastaví plán na prvý deň.
26. KIT spolu s vedením školy požiada učiteľov, aby porozmýšľali nad tým, kto ešte, okrem zasiahnutých, bude potrebovať krízovú intervenciu.
27. KIT stabilizuje zamestnancov školy, aby boli schopní pokračovať vo svojej práci a mohli deťom pomôcť s emocionálnou reguláciou.
28. Pedagogickí a odborní zamestnanci predstavujú vzor, ako sa môžu aj deti upokojiť a zvládať náročnú situáciu.
29. Vedenie školy zdôrazňuje dôležitosť pokračovania školskej rutiny, tá vytvára bezpečie a predvídateľnosť.
30. Stabilizovaní pedagogickí zamestnanci sa vrátia do tried a umožnia deťom hovoriť o tom, čo sa stalo.
31. Neotvárajú tému, ak deti o udalosti nevedia, lebo sa ich netýka (napr. suicídium žiaka na 2.stupni nie je nutné oznamovať deťom na 1.stupni).
32. Držia deťom bezpečný priestor, v ktorom zdôraznia, že sú už všetci v bezpečí a nebezpečenstvo pominulo.
33. Umožnia deťom vyjadriť emócie. Sú autentickí vo svojich vyjadreniach (aj ja som sa zľakla, aj ja som teraz smutný, teraz je to ťažké).
34. Zamestnanci školy sú nositeľmi nádeje, zároveň nebagatelizujú udalosť, ani neposkytujú falošnú útechu.
35. Ak deti už nechcú o udalosti hovoriť, sú unavení alebo preťažení, pedagógovia pokračujú vo vyučovaní tak, ako sa to dá (opakujú, robia pracovné listy a pod.). Je potrebné odložiť preverovanie vedomostí a hodnotenie žiakov (aj dopredu oznámené a plánované) na čas, kedy je situácia v škole upokojená a deti sú schopní pripravovať sa na vyučovanie.
36. Vedenie školy koordinuje spoluprácu a súčinnosť s KIT, rieši priebežne potreby zúčastnených a dopad udalosti na školskú komunitu.
37. Riaditeľ školy spolu s KIT vytvára a zverejní tlačovú správu.
38. Riaditeľ školy poverí jedného zamestnanca (ak to neurobí sám), ktorý jediný je oprávnený poskytovať informácie o dianí v škole.
39. Riaditeľ oboznámi žiakov aj zamestnancov školy, že z dôvodu ochrany osobných údajov nie sú oprávnení poskytovať médiám fotografie, ani akékoľvek informácie o zasiahnutých (Informuje zamestnancov aj žiakov, že vystavením zasiahnutých médiám, až 2,5krát častejšie vzniká riziko vzniku posttraumatickej stresovej poruchy).

4.3.1 Krízový plán – poskytovanie krízovej intervencie

1. Krízovú intervenciu poskytuje KIT, ktorý je zložený z vyškolených odborných zamestnancov zariadenia poradenstva a prevencie, alebo školy (školský podporný tím/ školský špeciálny pedagóg/ školský psychológ, so vzdelaním v skupinovej krízovej intervencii v detských skupinách).
2. Po prvých informáciách zo školy, zostavenom naratíve, prerozdelení tímu, vytvorení skupiniek nastupuje KIT do tried a poskytuje triedam, aj menším skupinám žiakov krízovú intervenciu.
3. Vedenie školy spoločne s KIT sleduje vývoj potrieb, síl a zdrojov školskej komunity. Priebežne rieši rozdielnosť potrieb a konflikty.
4. V prípade potreby sú vystriedaní vyčerpaní zamestnanci inými zamestnancami.
5. Vedenie školy prostredníctvom triednych učiteľov komunikuje s rodičmi.
6. Riaditeľ školy v spolupráci s KIT vytvorí e-mail/správu v Edupage pre, kde vyjadrí ľútosť nad udalosťou, emocionálne neutrálne pomenuje, čo sa stalo, aké reakcie žiakov môžu rodičia očakávať a akým spôsobom môžu svoje deti podporiť rodičov. Rodičia tiež dostanú informáciu, že z dôvodu mimoriadnej udalosti a jej dopadu na školskú komunitu budú v nasledujúcich dňoch v škole prebiehať krízové intervencie. Prostredníctvom Edupage informuje ZZ detí, ktoré zariadenie poradenstva a prevencie, alebo intervenčný tím bude riadiť a koordinovať krízovú pomoc a požiada rodičov, aby umožnili svojim deťom zúčastniť sa krízovej intervencie.
7. Vedenie školy zasiahnutej rodine vyjadrí osobnú účasť a pre deti zasiahnutej rodiny sprostredkuje individuálnu krízovú intervenciu mimo školy.
8. Účasť žiakov/detí na krízovej intervencii je dobrovoľná, zákonní zástupcovia žiakov sú dopredu informovaní e-mailom, kto bude so žiakmi pracovať a poskytovať krízovú intervenciu. Nie je potrebné, aby ZZ dal súhlas s krízovou intervenciou, nakoľko podľa zákona 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí, §8, ods 1 dieťa má právo požiadať o pomoc pri ochrane svojich práv (...) školu, školské zariadenie, alebo poskytovateľa zdravotnej starostlivosti. Všetky orgány (...)sú povinné poskytnúť dieťaťu okamžitú pomoc pri ochrane života a zdravia, vykonať opatrenia na zabezpečenie jeho práv a právom chránených záujmov a to aj sprostredkovaním tejto pomoci. Podľa ods.2 dieťa má právo požiadať o pomoc pri ochrane svojich práv aj bez vedomia rodičov, alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa.
9. Riaditeľ oznámi čas a link pre stretnutie rodičov žiakov školy so psychológmi on line, alebo osobne v priestoroch školy. Priloží kontakty na organizácie, ktoré poskytujú individuálnu krízovú intervenciu, alebo zdravotnú starostlivosť (Linky pomoci, Linka dôvery Nezábudka, IPčko, Modrý anjel, klinickí psychológovia, trauma terapeuti EMDR, psychiatri, spádové zariadenie poradenstva a prevencie).
10. KIT na konci každého dňa informuje vedenie školy aj pedagógov, čo sa v ten deň stalo, ocení spoluprácu celej komunity, navrhne plány na ďalší deň. Upozorní na žiakov, ktorí potrebujú zvýšený dohľad a starostlivosť.
11. Opakovane skontrolujú, ktorí deti boli neprítomní a nastaví plán na dni ich návratu.
12. KIT môže navrhnúť prizvanie trauma terapeuta pre obzvlášť zraniteľných a traumatizovaných.
13. KIT realizuje pre zamestnancov školy reflexiu dňa a manažment stresu.
14. Ideálne nasledujúci deň poskytuje KIT spätnú väzbu a poradenstvo pre rodičov žiakov školy cez

spoločné stretnutie on line (ideálne do dvoch dní od realizácie intervencií v triedach).

4.4 Úlohy PZ/OZ počas krízovej intervencie

- Vyčleňte miestnosť pre intervenčný tím, prichystajte flip charty a fixky, ak je nutná krízová intervencia pre viaceré triedy a skupiny, krízových interventov môže byť viac (do každej skupiny idú dvaja) a krízové intervencie prebiehajú paralelne vo viacerých triedach naraz.
- Spolu s intervenčným tímom identifikujte zraniteľné triedy, skupiny, aj jednotlivcov.
- Uistite sa, že väčšina žiakov a zamestnancov školy prišla do školy a skontaktujte sa s tými, ktorí chýbajú.
- Krízové intervencie po mimoriadnych udalostiach v škole prebiehajú bez prítomnosti pedagógov.
- Spolupracujte s intervenčným tímom, ktorý na vašej škole realizuje krízovú intervenciu.
- Zabezpečte prostredie, založené na rutinných vzdelávacích aktivitách, avšak dosť flexibilné, pre tých, ktorí nie sú schopní nasledovať rutinu.
- Využite možnosť absolvovať krízovú intervenciu s ostatnými kolegami.
- Rozprávajte sa s kolegami a podporujte sa navzájom.
- Vybavte žiakov písomnými informáciami o tom, aké sú časté reakcie na krízové situácie, ako zaobchádzať s vlastnými reakciami a upokojiť sa, ako môžu deťom pomôcť rodičia a aké zvládacie stratégie ľuďom pomáhajú zvládať náročné situácie. Vybavte ich kontaktami na krízové linky, psychológov vo vašom okolí, psychiatrov a trauma terapeutov.
- Facilitujte on line, alebo osobné stretnutie intervenčného tímu so ZZ žiakov/detí zasiahnutých tried, aj so ZZ ostatných žiakov (vytvorenie linku, rozoslanie rodičom, oznámenie o mieste konania).

4.5 Úlohy PZ/OZ po poskytnutí krízovej intervencie

1. Po niekoľkých dňoch realizácie krízových intervencií externí intervenenti odchádzajú a na škole zostáva školský podporný tím/ školský psychológ/školský špeciálny pedagóg.
2. Učitelia zabezpečujú návrat žiakov do normálnej rutiny čo najviac je to možné.
3. Čo môžu robiť učitelia so svojimi žiakmi (Meissner, Schacham, Niv, 2009):
 - Podporujte umelecké vyjadrovanie emócií a potrieb žiakov (kreslenie, hudobné improvizácie, literárne útvary...).

- Zdôraznite naplnenie fyziologických potrieb žiakov a umožnite fyzickú aktivitu.
- Umožnite, aby sa deti v nasledujúcich dňoch vyhli skúšaniam a testovaniu.
- Používajte explicitné vyjadrenia: zomrel, smrť, ukončil svoj život samovraždou.
- Vyhňte sa synonymám: odišiel, nebude s nami, je z neho anjel.
- Pomáhajte s prípravou a organizáciou detí na pohreb a domáce návštevy.
- Poskytnite informácie o pohrebe - čo uvidia, budú počuť na cintoríne a o očakávaných reakciách ostatných.
- Nechajte adolescentov rozhodnúť sa, či sa chcú zúčastniť pohrebu, uistite sa, že budú sprevádzaní podporujúcimi rodičmi.
- Nechajte rodičov mladších detí, aby s nimi rozhodli.
- Nevypyť sa žiakov/detí, čo robili na krízovej intervencii, čo kto povedal.
- Umožnite deťom vytvoriť pietne miesto s fotografiou, kvetmi, sviečkou v dotknutej triede, prípadne na inom mieste spravidla do dňa pohrebu.
- Ak vytvárate pietne miesto na chodbe školy, odporúčame nie pri vchode, nie na chodbe, kadiaľ prechádzajú žiaci, ktorých udalosť nezasiahla, nevedia o nej, nepoznali žiaka/učiteľa, ktorý zomrel.
- **Po samovražednom čine nerealizujte** (Brock, Sandoval, 2002) rozlúčkové ceremónie, piesne, športové udalosti na počesť žiaka, minútu ticha na celoškolských zhromaždeniach ani pamätníky (sviečky, fotografie, kvety) v priestoroch školy a pred školou, nevyvesujte čiernu vlajku na pol žrde, nezavrite školu a neorganizujte hromadnú účasť žiakov na pohrebe po samovražde z dôvodu prevencie pred romantizáciou a napodobňovaním suicidálneho činu. Rozlúčku so deťom realizuje triedny učiteľ v zasiahnutej triede, s podporou školského psychológa/ školského podporného tímu.
- Po pohrebe žiaka//dieťaťa/učiteľa umožnite študentom zdieľať zážitky, možnosť vrátiť sa naspäť do školy, káva, čaj, podpora.
- Spolu so školským podporným tímom vytvárajte príležitosti pre nové hodnoty v bezpečnom spoločnom živote.
- Spolu so školským psychológom identifikujte jednotlivcov s rizikom posttraumatickej stresovej poruchy a odporúčajte im ďalšiu starostlivosť (klinický psychológ, psychoterapeut, psychiater).
- Ochráňte žiakov/deti pred médiami.
- Všímajte si nezvyčajnú, výhražnú, bizarnú, alebo násilnú komunikáciu žiakov, neprimeraný záujem o zbrane, školské strieľanie, masové útoky, alebo iné typy násilia, prístup ku zbrani, neúspešných, smutných, radikálnych, ukrivdených žiakov, s emocionálnymi a vývinovými problémami.
- Systematicky podporujte pozitívne bezpečné vzťahy žiakov/detí s dospelým v škole a emočné putá s druhými žiakmi/deťmi.

- deťom aj pedagógom ponúkame a umožníme duchovnú pomoc.
 - V prípade potreby riaditeľ školy požiada zriaďovateľa o právnu pomoc.
 - Vedzte záznamy o tom, čo ste urobili a čo ďalej odporúčate.
4. Počas pôsobenia KIT v škole, budú členovia tímu po realizovaných krízových intervenciách poskytovať spätné väzby triednym učiteľom, vedeniu školy, školskému podpornému tímu, ako aj ostatným pedagogickým a nepedagogickým zamestnancom. Pomôžu riaditeľovi školy pri stanovovaní priorít a potrieb školy, pomôžu s plánovaním ďalších dní a intervencií, sú k dispozícii všetkým členom školského systému.
 5. Školský psychológ vyhodnotí potrebu smútkovej práce s jednotlivcami a skupinami a postupuje podľa odborného postupu VÚDPaP-u Smútkové poradenstvo a dieťa, podľa potreby aj podľa odborného postupu Dieťa po udalosti s traumatickým potenciálom.
 6. Odborný zamestnanec školy spolu s riaditeľom školy facilituje odbornú pomoc a podporu pozostalej/zasiahnutej rodine.
 7. Odborný zamestnanec školy pomáha ťažko zranenému/chorému žiakovi/súrodencovi zomrelého žiaka/dieťaťa pri návrate do školy. Návratu predchádza stretnutie školského psychológa, alebo triedneho učiteľa so deťom a rodičmi, identifikácia jeho potrieb a prání. Školský psychológ následne pripraví spolužiakov a učiteľov na návrat žiaka, oboznámi ich s možnými ťažkosťami a potrebami žiaka, asistuje pri návrate a zapojení žiaka do školského procesu.
 8. Po udalosti s traumatickým potenciálom sa môžu vyskytnúť u niektorých (žiacov, pedagógov) symptómy posttraumatickej stresovej poruchy, alebo nespracovanej nezintegrovanej udalosti (prevažne 3 mesiace po udalosti), vtedy je vhodné vyhľadanie odbornej pomoci u trauma terapeuta.

Článok 5

Po krízovej intervencii

5.1 Ukončenie poskytovania krízovej intervencie

1. KIT s vedením školy a následne so zamestnancami školy vyhodnocuje a uzatvára udalosť.
2. KIT vyhodnocuje, čo sa v škole podarilo, čo nie, čo je nutné zmeniť, čo škola plánuje, na čo sa pripraviť.
3. Vedenie školy poďakuje kolegom, vysloví uznanie.
4. Školský podporný tím vyhodnocuje udalosť neskôr po týždni, po mesiaci, po pol roku, po roku.
5. Prvý mesiac po udalosti vyplňajú učitelia podľa potreby skriningový dotazník najviac zasiahnutých žiakov a na konci týždňa ho odovzdávajú školskému psychológovi. Ten následne

vyhodnotí, s ktorými žiakmi bude pracovať, kto bude potrebovať ďalšiu intervenciu v zariadení poradenstva a prevencie, psychiatrické vyšetrenie, trauma terapiu.

6. Triedni učitelia úzko spolupracujú so ZZ pri podpore detí/žakov/pedagógov.
7. Školský psychológ spolu so školským podporným tímom monitoruje správanie, učenie a prípravu žakov na vyučovanie, realizuje skupinové preventívne aktivity pre podporu zvládacích stratégií žakov/detí/pedagógov, podporu odolnosti a dobrú integráciu udalosti do každodenného života.
8. Spolu s vyhodnocovaním školská komunita zároveň udalosť uzatvára. Uzatváraniu pomáha vytváranie príležitostí pre spoločné zdieľanie, uznanie práce a úsilia ostatných, spoločné rituály.
9. Skúsenosti zo zvládnutia krízovej situácie školská komunita uplatní v prevencii, pripravenosti a posilnení odolnosti žakov a zamestnancov školy.

5.2 Starostlivosť o seba samého

1. Odporúčania pre pedagogických a odborných zamestnancov:
 - Hovorte o tom, čo sa stalo a aký to malo na vás dopad s niekým, komu dôverujete.
 - Zúčastnite sa krízovej intervencie pre zamestnancov školy.
 - Máte nárok na to, prežívať a zvládať udalosti inak, ako druhí.
 - Kolegovia sa navzájom podporujú.
 - Ak vám spoločná krízová intervencia nevyhovuje, požiadajte o individuálnu, alebo absolvujte psychoterapiu.
 - Relaxujte.
 - Nechajte sa podporiť rodinou.
 - Cvičte.
 - Vyhýbajte sa drogám a alkoholu.
 - Kvalitne sa stravujte, vyspíte sa.
 - Robte aktivity, ktoré vám robia radosť.
 - Požiadajte o supervíziu, ak si nie ste istý, čo by ste v triede mohli robiť so žiakmi.
 - Neprepadajte spasiteľskému syndrómu.
 - Buďte trpezlivý a zachovajte pokoj.
 - Vyvarujte sa negatívneho myslenia.
 - Neodmietajte pomoc, naopak, vyhľadávajte ju.

- Neposkytujte médiám rozhovory na vlastnú päsť, najmä ak ste zasiahnutý.
- Chránite sa pred správami o udalosti, nesledujte a nezapájajte sa do diskusií na sociálnych sieťach.
- Zapojte sa do bežného života.

5.3 Etické pravidlá

1. Pedagogický a odborný zamestnanec sa pri výkone svojho povolania riadi etickými pravidlami - dodržiava všeobecne platné právne predpisy, rešpektuje ľudské práva a dôstojnosť dieťaťa, uplatňuje **len také prístupy vo svojej práci, ktoré odrážajú humanistické princípy, záujem a dôstojnosť** a osobnú integritu žiakov, ich ZZ a zamestnancov školy, vyhýba sa všetkým aktivitám, ktoré porušujú alebo znižujú občianske a zákonné práva.
2. Nevykonáva aktivity, na ktoré nemá kvalifikáciu - napr. vedenie krízovej intervencie, psychologické poradenstvo, smútkové poradenstvo, atď.
3. Je nápomocný a korektný voči KIT a školskému podpornému tímu, nešíri informácie o priebehu krízovej intervencie, ktoré sa dozvedel od žiakov alebo interventov, nedevaluje a nebagatelizuje prácu KIT.
4. Chráni identitu zasiahnutých, nedevaluje, ani neromantizuje žiakov/učiteľov, ktorí sa rozhodli ukončiť svoj život samovraždou.
5. Nešíri neoverené informácie a klebety.

Upravila: PaedDr. Júlia Mankovičová

Dňa: 6.2.2025

Prílohy:

1. [Príloha č. 1: Krízový plán školy](#)
2. [Príloha č. 2: Plán preventívnych aktivít](#)

Použité zdroje:

1. Podporné opatrenia – Krízová intervencia, dostupné na internete:
<https://podporneopatrenia.minedu.sk/krizova-intervencia/>

2. Krízové situácie v školách a špeciálnych výchovných zariadeniach počas mimoriadnych udalostí (Sprievodný materiál k podpornému opatreniu), dostupné na internete: <https://nivam.sk/wp-content/uploads/2023/11/Krizove-situacie-v-skolach-a-specialnych-vychovnych-zariadeniach-pocas-mimoriadnych-udalosti.pdf>
3. Krízové udalosti na školách, dostupné na internete: <https://www.minedu.sk/krizove-udalosti-na-skolach/>
4. Krízové udalosti, dostupné na internete: <https://vudpap.sk/krizove-udalosti/>

Podporné materiály k psychosociálnej prvej pomoci:

1. Aplikačná pomôcka - Ako zvládnuť emocionálne náročné situácie a tragické udalosti, dostupné na internete: [Knížnica materiálov | Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky](#)
2. Stabilizačné techniky, dostupné na internete: [Knížnica materiálov | Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky](#)
3. Ako hovoriť s deťmi, dostupné na internete: [Knížnica materiálov | Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky](#)
4. Aplikácia SANITY – dostupná na: [Aplikácia Sanity — VÚDPaP](#)

Podporné materiály ku krízovej intervencii:

1. NIVaM: Krízové situácie v školách a špeciálnych výchovných zariadeniach počas mimoriadnych udalostí, dostupné na internete: [Knížnica materiálov | Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky](#)
2. VÚDPaP: Leták ku krízovej intervencii na školách, dostupný na internete: [KRIZOVA-INTERVENCIA-bulletin.pdf](#)
3. VÚDPaP: Krízový manažment v školskom prostredí, dostupný na internete: [Kriz.manazment-v-skolskom-prostredi.pdf](#)
4. VÚDPaP: Dieťa po udalosti s traumatickým potenciálom - Odborné postupy v pedagogickej a poradenskej praxi, dostupné na internete: [Dieta-po-udalosti-s-traumatickym-potencialom-v1.01.pdf](#)
5. MŠVVaM SR: Typické reakcie detí po traumatickej udalosti, dostupné na internete: [Podpora pre školy pri hrozbe útokom | Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky](#)
6. VÚDPaP: Prejavy úzkosti u detí MŠ, dostupné na internete: [Krízová intervencia — VÚDPaP](#)
7. VÚDPaP: Prejavy úzkosti u žiakov ZŠ, dostupné na internete: [Krízová intervencia — VÚDPaP](#)